

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 7 (1098) 1971 VASARIO-FEBRUARY 18

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Viltis nėra mitas

DR. JONAS ŽMUIDZINAS,
Lietuvos generalinis konsulas

Sįkart norėčiau paliesti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo galimybes, pasiremdamas tarptautine teise.

Nūdien tarptautinė teisė tebėra lauzoma, tačiau būtų didelis nesupratimas galvoti, jog jinai visai bejėgė, jog mum, paverstos tautos žmonėms, nėra ko iš jos laukti. Žvilgtelkime į ją iš arčiau. Vienas iš labiausiai mus interesuojančių istorinių įvykių yra tas, kad dabartinės vyresniosios kartos akivaizdoje gyvenimas radikaliai pakeitė žmogaus teisių sampratą. Ypač tautų teisės ir laisvės atžvilgiu įvyko epochinės reikšmės permainų: buvo pasmerktas kolonializmas, į kurį taip dar neseniai, prieš keletą dešimtmečių, buvo žiūrima, kaip į neišvengiamą būtinybę.

Iš tikrųjų, kiekviena imperialistinė valstybė kolonializmą laikė natūraliu ir labai visiem pageidaujamu dalyku, ir turbūt net kolonializmą nešantys kairur panasiai galvojo. Tokia galvosena skiepėjo ir politinių mokslų literatūra. Šios šakos mokslininkai per ištisą žmonijos istoriją dėstė, tvirtindami, jog tauta vien imperialistinės santvarkos pagalba valdydama kitas tautas galinti išlaikyti didžiausią savo gyvastumą ir savo nepalyginamą šaunumą.

Tik po II pasaulinio karo ši pažiūra taip kraštutiniškai pasikeitė, kad net pirštu imta rodyti į kolonialistus. Be to, pasaulio platumas pasiekė ir dažni tautų protestai, griežtai smerkiantys imperializmą. Šit, pavyzdžiui, 1955-aisiais metais Bandungo konferencija Javoje nusprendė, kad "bet kurios apraiškos kolonializmas yra tokia blogybė, kuri turi būti ko greičiausiai pašalinta".

Penkeriem metų praėjus, prabilo ir Jungtinės Tautos, kurių visumos posėdis štai ką vienbalsiai deklaravo: "Tautų pajungimas svetimai priklausomybei, viešpatavimas, jų išnaudojimas paneigia pagrindines žmogaus teises, prieštarauja Jungtinių Tautų chartai ir sudaro kliūtis bendradarbiavimui ir taikai įgyvendinti pasaulyje."

Ką tai reiškia? Tai rodo, kad mes gyvenam visai naujos teisės era. Kodėl naujos? Todėl, kad praeityje buvo smerkami tik piktnaudžiavimai, atsiradę kolonializmo santvarkoje, o patsai kolonializmas kaip toks, kaip institucija, buvo ne tik toleruojamas, bet ir laikomas naudingu. Dabar gi į kolonializmą jau žiūrima kaip į didžiausią piktybę.

Negana to, ši revoliucinė antikolonializmo idėja yra didinga ne vien savo moraline savybe, bet ir savo praktiškąja jėga, kuri padėjo daugeliui nelaisvųjų tautų tapti nepriklausomomis valstybėmis ir paveikė Jungtines Tautas išleisti gausius nuostatus, nukreiptus prieš imperializmą ir siekiančius galutinai užgniaužti šią tautom mirtį nešančią sistemą. Nors tie nuostatai neišvardina kam jie taikomi, tačiau kiekvienas lengvai supranta, kad jie pirmoji eilė liečia didžiausią imperializmo pabašą — Sovietų Sąjungą.

Išvado norėčiau priminti tai, kad nuo prezidento Wilsono dienų tebėra gyvas Jungtinių Amerikos Valstijų didysis politinis idealas, skelbiant visom tautom teisę į pilnutinę laisvę, ir kad to idealo įtakoję gimė, išaugo ir suklestėjo nūdien galingiausia pasaulyje tarptautinė teisė, t. y. antikolonializmo teisė.

Aš tikiu, kad šita teisė, kuri kaip okeano bangos ritasi per pasaulį, pasieks ir Sovietų Sąjungą bei nuplaus rusiškąjį imperializmą, išlaisvindama ir mūsų šalį.

Si viltis nėra mitas ar grynas mūsų norų kūrinys. Ne. Tai antikolonializmo pergalės atspindys, kuris, it Lietuvos laisvės spindulys, sušvinta mūmų šią lietuvių tautai taip brangią Vasario 16 dieną.

KANADOS IVYKIAI

NAUJASIS PREMJERAS

Ontario progresyviųjų konservatorių partija savo naujojo vadu ir Ontario premjeru išrinko buvusį švietimo ministrį William Davis, tačiau nuo jo tik 44 balsai paskutiniame balsavime atsiliko kasyklų ministris Allan Lawrence. Visą partijos gretinėlę rėmė jokių ypatingų reformų nepažadėjęs W. Davis, o jaunesnio amžiaus konservatoriai balsavo už dinamiškąjį A. Lawrence. W. Davis nuo pralaimėjimo išgelbėjo trečiajame balsavime ir varžybų iškirtęs ministras Darcy McKeough, turėjęs 350 balsų ir paskutiniu momentu demonstratyviai pasisakęs už W. Davis. Nemažą dalį jo šalininkų tada atidavė savo balsus už D. McKeough peršamą W. Davis. Keturis kartus vykdytas balsavimas truko apie 8 valandas, nes sugedo automatinės balsavimo mašinos. Visą teko atlikti senuoju lapeliu, urnu ir balsų skaičiuotojų būdu. Dėl to gerokai nutrūpėjo balsuotojų skaičius. Jeigu pirmajame balsavime dalyvavo 1.657 atstovai, tai ketvirtajame jų buvo jau tik 1.580. W. Davis išrinktas naujojo vadu ir premjeru nežada jokių esminių pasikeitimų Ontario provincijoje, kuria konservatoriai jau valdo nuo 1943 m. Naujuosius parlamento rinkimus W. Davis galbūt skelbs šį rudenį, nors turi laiko dar daugiau kaip metus.

Kontraversinis sovietų poetas Andriejus Voznesenskis, kurio kelione į Kanadą Kremlius buvo atidėjęs net du kartus, atvyko ir pradėjo skaityti savo poeziją Kanados universitetuose. Kadangi dėl politikos Maskva 1967 m. nutraukė jo viešnagę JAV, ši karta kanadiečių žurnalistai vengia politinių temų, nenorėdami pakentėti sveičiui. Otavoje A. Voznesenskis pasisakė už moterų laisvę, tačiau pabrėžė, kad tariamos laisvės saskaiton jos neturėtų išeiti iš savo moteriškumo. Politikos vengiantis korespondent-

tams A. Voznesenskis šyptelėjo: "Paklauskite mane, kuris kraštas yra liberališkesnis — Kanada ar Sovietų Sąjunga". Kai jam buvo iškelta šis klausimas, vokiečių męgstantis poetas A. Voznesenskis atsakė: "Sovietų Sąjunga, nes ten alkoholinių gėrimų krautvėžis atidaromos 10 v. ryto, o pas jus — tik vidurdienį..."

Kanada ir Sovietų Sąjunga pasirašė naują žvejybos sutartį Maskvoje įvykusios derybos. Sutarties paragrafai liečia žvejybą tik Britų Kolumbijos pakrantės ir Ramiajame vandenyne, kur pernai buvo rimtų susidūrimų tarp sovietų ir kanadiečių žvejų. Dėl įvairių incidentų sovietų tiekimo laivams tada netgi buvo uždrausta naudotis Vankuverio ir Prinsco Ruperto uostais. Naujoji sutartis atšaukia šį draudimą, leidžia sovietams žvejoti prie Queen Charlotte salos Kanados teritoriniuose vandenyse, kur jų laivai ras priedangą nuo vėjo ir bangų žuvies perkėlimo operacijoms. Už šią paslaugą sovietai sutiko nežvejoti 400 kvadratinų mylių tarptautini vandeniu plokštėje prie Vankuverio salos. Si nuolaida apsaugos kanadiečių žvejų mažuosius laivus nuo galimų susidūrimų su didžiausiais sovietų žvejybos laivais ir padės atstatyti gerokai sumažėjusį silkų skaičių.

Pašto ministris J. P. Cote pripažino federaciniame parlamente, kad jau vėl yra svarstomas pašto paslaugų pabranginimas. 1968 m. buvo padidintas mokestis visų keturių klasių pašto siuntoms. Tada skaudžiausiai buvo paliesti laikraščiai ir žurnalai leidėjai. Padidintuos pašto išlaidos nevieną mažesnę laikraštį privertė užsidaryti. J. P. Cote prasiarė, kad ir ši karta greičiausiai bus pabrangintos visos pašto paslaugos. Tokiu atveju tai būtų naujas smūgis laikraščiams ir žurnalams. Sprendimas bus padarvitas sekantių mėnesių (Nukelta į 8-tą psl.)

Saunieji Lietuvos kariai, saugoję savo tėvynės nepriklausomybę. Dabar jų vietoje — pavergėjai rusai, pamyne Lietuvos nepriklausomybę, kurią buvo garantavę sutartimis

Simas Kudirka gyvena Klaipėdoje

"T2" redakcija buvo pasiekusi žinutę iš Klaipėdos, kad S. Kudirka ir "Sovietų Sąjunga" laivo viršininkai atgabendai Klaipėdą po vandens laivą. Tada nebuvo įmanoma patikrinti, kiek tai žinia tikra. Sklido įvairūs gandai. Vieni sakė, kad S. Kudirka nebeįvyko, kiti — kad išvežtas Sibiran, treči — kad išgėbentas Kryman ir t. t. S. m. vasario 11 d. Niujorko radijas ir JAV televizija paskelbė žinią iš Maskvos, esą S. Kudirka gyvas, laisvas, turi naują butą Klaipėdoje, o "Sovietų Sąjunga" laivo kapitonas nubaustas ir išsiųstas į konc. stovyklą. Vasario 12 d. platesnė informacija paskelbė Toronto dienraščiai, remdamiesi AP korespondento pranešimu iš Maskvos. Plačiau išrašė "The Globe and Mail".

Pasak jo, žinia buvusi gauta iš sovietinių šaltinių. Laivo kapitonas Vladimir Popov buvęs teisiamas karinio teismo ir nubaustas darbo stovykla. Tokia žinia nustebinusi užsieniečius Maskvoje: "Žinia apie Kudirkos būklę buvo staigmena daugumai vakariečių Maskvoje. Jie manė, kad Rusijos valdžios istaigos nubaust bandžiusį pabėgti. Pagal pranešimą, jis gyvena Klaipėdoje, Lietuvos uoste. Jam esą negresia teismas, nors manoma, kad tai laikinis dalykas — būsiąs vėliau suimtas. Informacijos šaltinis negalėjo pasakyti, kuo buvo apkalintas kot. Po popovs, bet manė, kad už nesučiudymą pabėgti." Reikia, jau ir užsieniečiai užduodė, kuo visa tai kvepia. Tai neabejotinai apdairi, gudri sovietų politika, siekianti S. Kudirkos atvejį panaudoti savo propagandai. Jo nenubaudimas padarė staigmeną užsieniečių, parodė paisyimą viešosios pasaulio opinijos, pademonstravo humaniškumą, siekiantį atsverti sovietini barbariškumą amerikiečių "Vieilant" laive. Visa tai yra geroji atvejo pusė. Deia, komunistai nebūtinai komunistais, jei neslypėtų klasitngoji pusė. Jau dabar numanu, kad S. Kudirka bus ikinkytas sovietinėm prokurandon prieš JAV, o kai atliks šios rūšies bausmę, pagal sovietinius metodus, bus suimtas ir nubaustas gal dar žiauriau nei kamitonas. Taisi, kol kas S. Kudirkos "laisvė" nėra ko džiautis.

POPIEŽIAUS ATSAKYMAS

Ryšium su Vyt. Simokaičio mirties bausmę daug kas kre-

pėsi į Paulių VI, kad panaudoti savo autoritetą Simokaičiams gelbėti. Vatikano viešųjų reikalų tarybos prefektas per apaštališkąjį delegatą L. Raimondį pranešė vyskupui V. Brizgiui Čikagoje, kad Sv. Tėvas atkreipė dėmesį į gautas telegramas iš daugelio lietuvių. Net prieš tu telegramų gavimą Paulius VI svarstė užtarimo galimybes dėl

Lietuva — kiekviename lietuvyje

Nepriklausomybės ir laisvės viltis nemažėja ir sutemose

Vasario 14 d. žymi dalis išeivijos pamėnė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį. Kita dalis ją minės vėliau. Ši šventė sutraukė dideles minias tautiečių. Vienas didžiausių minėjimų įvyko Toronte. Visose lietuvių šventovėse atlaikyti pamaldos, kuriose organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis. Jose buvo renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams. Po pietų, 4 v., įvyko iškilminga akademija erdvioje Central Tech. mokyklos auditorijoje. Programa buvo pradėta labai punktualiai Kanados himnu ir apyl. pirm. V. Skrinso atidaromąja kalba. Invokaciją perskaitė kun. P. Azubalis. Iškilmės pranešėja R. Sakalaitė perskaitė VLIKo telegramą, kurioje sveikinami Kanados lietuviai, dėkojama už gausias aukas ir išreiškiama laisvės viltis Lietuvai. Gen. konsulas dr. J. Žmuidzinus savo kalboje apžvelgė tarptautinę būklę ir išskėlė tuos aspektus, kurie teikia viltinges atgauti Lietuvos nepriklausomybę.

Pagrindinis lietuviškosios programos dalies kalbėtojas rašytojas inž. V. Volertas pabrėžė lietuvių išeivijos svorį kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Josios reikšmė pasirodė ypač S. Kudirkos, Brazinskų, Simokaičių atvejais, kai beveik visi išeiviai spontaniškai sujudę, veikė logiškai, veiksmingai ir gana sėkmingai. Lietuviai tautinė sąmonė esanti pakankamai stipri tiek okupuotoj Lietuvoj, tiek išeivijoj. Nelaimė esanti ta, kad esame nepakankamai gausūs. Su didžiosios valstybės, bet ir Katalikų Bendrija. Esa iki šiol lietuvių neturi kardinolo; lietuvių kankinių vardas negalėjo patekti į lietuvių koplyčia Sv. Petro bazilikoje Romoje; lietuvių turis daugybė asmenų, kentėjusių ar mirusių už tikėjimą, bet vos

humanitarinių ir krikščioniškos meilės motyvų, atsižvelgdamas į aplinkybių ribojamas galimybes ir siekdamas galimai didesnio efektingumo. Popiežiaus padaręs žygį, tikėdamasis, kad dėl humanitarinių motyvų bausmės bus pakeista. Vysk. V. Brizgys specialiu laišku padėkojo popiežiui ir skatiną kitus lietuvius tai padaryti.

Pietinio Laoso teritorijoje dabar jau yra apie 13.000 P. Vietnamo karių, kuriems paviko užimti komunistų Ho Chi Minh tiekimo kelią Sepone bazė 25 mylių atstume nuo P. Vietnamo sienos. Neutraliosios Laoso dalies premjeras princas S. Phouma pareikalavo, kad iš Laoso būtų atitraukta visa svetima kariuomenė. Laoso nepriklausomybė jau seniai yra pažeidęs S. Vietnamos. Zenevoje 1962 m. sudaryta tarptautinės priežiūros komisija, kuriai priklauso Indijos, Lenkijos ir Kanados atstovai, nieko negalėjo nuveikti dėl lenkų daromų trukdymų. Lenkija dėjo visas pastangas, kad nebūtų konstatuotas S. Vietnamo įvykdytas Laoso teritorijos pažeidimas. Dabargi Lenkija staiga pareikalavo atnaujinti minėtosios komisijos veiklą, norėdama pasmerkti P. Vietnamo pradėtą invaziją į Laosą. Pietų Vietnamo viceprez. N. C. Ky pareiškė "The New York Times" korespondentui, kad jo kariuomenė atkirstą Ho Chi Minh tiekimo kelią žada laikyti iki tropinių liūčių periodo gegužės mėnesio, o sekančiais metais įsiveržimas vėl bus pakartotas, jeigu komunistai neatsisakys tiekimo Ho Chi Minh keliu Laosu. Taikai Indokinijoje grąžinti JAV vyriausybė siūlo sušaukti 1962 m. šį kraštą padalinusią Zenevos konferenciją arba surengti naują konferenciją, kurioje dalyvautų Azijos kraštai su komunistine Kinija ir Sovietų Sąjunga. Ši pasiūlymą jau atmetė "nauju Zenevu" nenorinti Maskva. Kambodijoje širdies smūgis ir dalinis paralyžius ištiko antikomunistinį premjerą L. Nol. Gydytojai jam patarė atsisakyti premjero pareigų neribotam laikui.

NAUJAS PASIŪLYMAS

Jungtinių Tautų specialus atstovas G. Jarring iškėlė savo paties paruoštą taikos planą Izraelio ir Egipto vyriausybėms. Tel Avivo laikraščio "Maariv" pranešimu, G. Jarringas siūlo Izraeliui pasitraukti iš Sinajaus pusiasalio ir Sharm el Sheikh tvirtovės Tirano sasiauryje, bet pasilaikyti karo metu okupuotą Gazos sritį. Sharm el Sheikh tvirtovė, prieškariniai laikais blokavusi Izraelio laivų iolaikimą ir Akabos įlanką, būtų perduota Jungtinių Tautų kariuomenės kontrolei. Už šias nuolaidas Egiptas suteiktų Izraeliui pilną diplomatinį pripažinimą. G. Jarringo pasiūlymas greičiausiai bus atmetas, bet Izraelio premjerė G. Meir sutinka pra-

DRAUGAS
4545 W. 63-RD ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

Pasaulio įvykiai

DU NETIKETI ŽEMES DREBEJIMAI SUKRETĖ PIETINĖ KALIFORNIJA ir centrinę Italiją. Apie 20.000 gyventojų turinčiame Italijos kalnų Tuskanyjos mieste žuvo tik 18 asmenų, sužeista apie 120, tačiau žemės drebėjimas didelių nuostolių padarė seniesiems pastatams ir meno kūriniams. Vyskupo L. Boccadoro teigimu, nukentėjo beveik visos bažnyčios, jose sutelkti meno turtai. Kalifornijoje pagrindiniu žemės drebėjimo centru buvo Los Angeles miestui priklausantis San Fernando slėnis, bet nemažų nuostolių padarė ir senamiesčiu. Tenka stebėtis, kad žuvusių lig šiol rasta tik 53, o sužeistų apie 1.000. Daugiausia aukų pareikalavo žemės drebėjimo sugriauta karo veteranų ligoninė. Gerokai pažeista buvo virš San Fernando slėnio esančio Van

Norman rezervuaro užtvanka, tačiau vanduo neprasisiveržė į slėnį ir nenušlavė jo gyventojų. Prez. R. Niksonas nukentėjusias vietas paskelbė visuotinės nelaimės vieta, suteikdamas joms progą gauti specialias pašalpas iš centrinės vyriausybės išdo Vašingtone. Kalifornija yra nuolatiniame žemės drebėjimo pavojuje — po žemės pluta ten visą laiką kunkuliuoja dujos, bet paskutinį kartą didesnio masto žemės drebėjimas buvo tik 1906 m. San Francisco mieste, beveik visiškai sunaikinęs šią vietovę. Dėl šios priežasties San Francisco ir Los Angeles miestuose daug kas skeptiškai žiūrėdavo į daugiaaukščių pastatus, tačiau kaip tik šie pastatai Los Angeles turėjo mažiausiai nuostolių. Atrodo, jų plieno griaučiai gali atlaikyti didesni sukrėtimai. Nemažų nuostolių žemės drebėjimas padarė Golden State ir San Diego greitkeliams, sugriaudamas pervažų tiltus, sudraskydamas abiejų greitkelių dangą. Belieka džiaugtis, kad žemės drebėjimas įvyksta ryta, kai buvo tušti keliai, Los Angeles ir aplinkinių miestelių centrinės gatvės, pagrindiniai komerciniai pastatai.

POSEDŽIAI VARSUVOJE

Varšuvoje dvi dienas posėdžiavo Lenkijos komunistų partijos centrinis komitetas. Naujasis kompartijos vadas E. Gierek kalbėdėl prieškalėdinių neramumų suvertė W. Gomulką, nesėkmingam bandymui maištaujančius darbininkus nuraminti jėgos priemonėmis. Pasak E. Giereko, kruvinų susikirtimų metu žuvo 45 lenkai, buvo sužeisti 564 civiliai, 531 milicininkas ir 70 karių. Posėdžių dalyviai suspendavo dėl ligos negalėjusių dalyvauti W. Gomulką, iš centrinio komiteto pašalino ekonomijos specialistą B. Jazczuką ir ideologą Z. Kliszko, o Szczecino anuometinis kompartijos vadas A. Walaszek pats įteikė atsistatydinimo raštą. W. Gomulka buvo tik suspenduotas, bet nepašalintas iš centrinio komiteto dėl jo ankstyvesnių nuopelnų, kuriuos posėdžiuose pabrėžė naujasis kompartijos vadas E. Gierek.

SUSIRUPINIMAS BONNOJE

Sovietų Sąjungos ambasados Stockholme ir Vašingtone pradėjo skelsti gandus, kad Maskvai jau visiškai nerūpi su V. Vokietijos kancleriu W. Brandtu pasirašytos sutartys bei jų ratifikavimas, kad suartėjimo politika jau yra nurašyta į nuostolius kaip nepavykęs bandymas.

W. Brandtas savo poziciją bandė sutvirtinti sovietų ambasadoriui A. Carapkinui surengtom išleistuvėm, bet pastarasis tu gaud nepaneigė. W. Brandtūi pavyko gauti jo oficialų sutikimą paskelbti sovietų premjero A. Kosyginio prieš N. Metus rašytą laišką, kuriame buvo kalbama apie didelę abiejų sutarčių naudą ne tik Sovietų Sąjungai, Lenkijai, V. Vokietijai, bet ir visai Europai. Siuo laišku W. Brandtas tikėjosi nutildyti savo kritikus, tačiau jis padarė didelę politinę klaidą, nutyldamas laiško gavimo data. Šio seno laiško panaudojimą ryšium su dabartiniais gandaiis Vašingtone ir Stockholme opozicija laiko sąmoninga W. Brandto politinė apgaule, kuria jis bando maskuoti nepavykusį suartėjimą su Sovietų Sąjunga ir jos satelitais. Ar tuose sovietų skleidžiamuose ganduose esama tiesos, sunku pasakyti. Galimas dalykas, neramumai Lenkijoje yra padarę nepageidaujamai V. Vokietijos artimesnius ryšius su Lenkija ir kitais Sovietų Sąjungos satelitais.

BALSAVIMO TEISĖ

Referendumo keliu Šveicarija pirmą kartą suteikė moterims teisę dalyvauti parlamento rinkimuose. Lig šiol balsuodavo tik vyrai. Už leidimą moterims dalyvauti rinkimuose pasisakė 621.403, prieš — 323.596. Paskutinį kartą toks referendumas buvo prarastas 1959 m. Tada du trečdaliai vyrų nesutiko duoti balsavimo teisės moterim. Kadangi Šveicarijoje yra 1.918.000 balsavimo teisę gavusių moterų ir tik 1.669.000 vyrų, jos gali turėti didelės įtakos sekančiuose parlamento rinkimuose šį rudenį.

PINIGŲ REFORMA

Po 150 metų trukusių derybų ir visokių komisijų studijų Britanija pagaliau įvedė dešimtainę pinigų sistemą, palikdama tik svarą, kuris dabar turės 100 naujų pensų. Anksčiau svaras buvo matuojamas 20 šilingų arba 240 pensų. Tą pačią dieną pašalino savo pinigų reformai pasirinko ir Airijos respublika. Senieji pinigai jau išimti iš apyvartos ir pakeisti naujaisiais. Tamprėjant ryšiams su Europa, teks pakeisti ir dešimtainę ir dabartinę svorio bei matavimo sistemą.

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Ziburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyta. Kastytis
Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
Skelbimai užsiimami numeriai priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Ziburiai", Inc.
Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
Tel. 368-6813

NAUJOSIOS IŠGYTYS

V. Zalatorius

NEPRIKLAUSOMYBĖ FIDŽI SALOMS

Valstybių skaičius pasaulyje vis didėja ir didėja, nors naujosios yra vis mažesnės ir mažesnės. 1970 m. spalio 10 d. nepriklausomybę iš anglų gavo Fidži archipelagas, kurį sudaro maždaug 250 salų su 7000 kvadratinį mylių plotu. Tik koks 1000 salų, esančių daugiau kaip 1000 mylių į šiaurę nuo N. Zelandijos, yra apgyventos pusės milijono žmonių. Maždaug 200.000 gyventojų yra indiečiai, truputį mažiau melanidai kilmės fidžiečių, kiti — kiniečiai, europiečiai ir arabai. Melanidai yra viena pirmųjų juodųjų Indijos rasių, artima negrams.

Dvi didesnės salos yra Vanua Levu ir Viti Levu. Pastarojoje isikūrusi ir sostinė bei didžiausias uostamiestis Suva. Žmonės kalba ivairom tarmė, kurios priklauso malajų-polinėzių kalbų grupei. Tik Mbau salos tarmė yra suprantama visų fidžiečių, nes Mbau gentys vyraavo šiose salose šimtmečiais.

Mažai katalikų

Iš 200.000 krikščionių katalikų tėra 30.000. Kiti krikščionys — metodistai. Indiečių kilmės gyventojai beveik išimtinai yra hindu tikėjimo. Dar tik prieš 100 metų salos buvo žinomos savo žmogėdomis, bet su krikščionybe kanibalizmas išnyko.

Tarp kitų europiečiams svetimų papročių yra iškilmingas banginio ilties dovanojimas šeimoms švenčių progomis. Asmuo, gavęs tokią iltį, įsipareigoja išpildyti davejui betkokį prašymą. Turi fidžiečiai ir savo degtinę, kurią daro iš vietinio pipiro šaknų ir vadina kava.

Panašiai kaip Kipre

Gyventojų skiria vienus nuo kitų ne tik rasinė kilmė, kalba, religija, bet ir darbo pasidalinimas. Seniesiems fidžiečiams dar kolonijinė valdžia buvo garantavusi dirbamos žemės neliečiamumą, ir dabar 83% visų plotų priklauso jiems. Tuo tarpu indiečių dauguma kontroliuoja profesijas, prekybą ir pramonę, ypač cukraus gamybą, kuri sudaro pusę salų eksporto. Pramonės kapitalo 75% yra svetims, daugiausia britų, ranskose. Dėl tokio rasių pasiskirstymo ir svertinių įtakos kaikas Fidži salas vadina Ramiojo vandenyno Kipro sala. Pastarojoje, kaip žinia, pešasi graikai su turkais.

Be cukrinių švendrių, salose dar auginami kokosiniai riešutai, bananai ir tropikinės daržovės maistui: šakniavaisiai taro, kasava ir saldžiosios bulvės. Indiečiai dar augina savo mažose ir nuomotuose sklypuose ryžius ir įvairius žirnius, atmainas, kurias jie labai mėgsta. Nemaža gyventojų dalis gyvena iš žuiklės. Randama šiek tiek aukso.

Aptiko šias salas olandas A.

A + A

Antanui Česnavičiui

Sibire mirus, jo seserims I. KANDROTIENEI, A. ŠIUGŽDINIENEI bei jos vyrui PAULIUI reiškiamo giliausią užuojautą ir kartu liūdime —

A. O. Urnavičia

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Atominiai Kinijos ginklai

Komunistinė Kinija akimis toli žvelgia, bet rankomis netoli tepasiekia. Jos didžiausia silpnė — nuolatiniai trūkščių mai, nesugebėjimas atsiplėsti nuo praėjusių, ūkinis sustingimas ir neturėjimas priemonių įgyvendinti savo tikslams. Mao ir jo šalininkai pajėgė išlaikyti politinę pusiausvyrą, bet nesugebėjo įgyvendinti svajotų ir propagandos išgarsintų suolių. "Kultūrinė revoliucija" pažeidė įprastinę ūkio raidą, pramonės stiprėjimą. Milžiniška kiniečių tauta iki šio meto nesugebėjo pasiekti Anglijos pramonės lygmenį. Sparčiai auganti tauta pagamina maisto tik varganam išsimaitinimui. Menkas ūkinis pajėgumas turi lemiančios įtakos į apsiginklavimą.

Kinija ne iš gero skelbia, kad jos ateities karas turi remtis ne gerai ginkluota kariuomene, bet organizuotu tautos pasipriešinimu įprastiniais ginklais. Pilietinis pasipriešinimas yra atviras išpažinimas, kad Kinija neturi sąlygų apginkluoti kariuomenės moderniais ginklais.

Kinija yra šiuoliu ginkluojama. Pergvenusi nesklendimus, ji padarė suoliu atominį ginklų, o pastaruoju metu — sprausminių karinių lėktuvų gamybą.

Ko siekia Kinija?

Pirmutinis jos tikslas atominiais ginklais sukelti baimę Kinijos priešuose — sovietuose ir JAV, būti lygiateise pasitarimo šalimi. Šis tikslas susietas su pavojumi — skatina priešus pradėti apsaugos karą, kuris sumintų Kinijos atominius ginklus Sovietų Sąjungos pasienyje.

Nemažesnės reikšmės yra jos užmojis atominį ginklų grėsmę siekti politinių ir ūkinių tikslų užsienyje. Sovietų vadovai 1970 m. nekartą gyrėsi, kad apsiginklavimas įgalino juos vyrauti tarptautinėje politikoje.

Kiniečių teigimas, kad atominiai ginklai skatina revoliucinį sąjūdį svetur, prašosi patikslinti. Per pastaruosius šešerius metus (nuo pirmojo atominio bandymo 1964 m. spalio m.) iki šio meto nežinome atvejo, kad Kinijos atominiai ginklai būtų turėję įtakos kitų tautų revoliuciniam sąjūdžiui.

Nesurašyti susitarimai

Vienos apylinkės laisvės kovos, būdingos ir visai Lietuvai

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Giminių likimas

Po savaitės vėl išsiruosėme lankyti šiaurinės Alūksnės dalies, kad pasiektume vėl savo gimines, apie kuriuos mažai tegirdėjome. Aš sužinojau, kad dėdės su mažaisiais išvežti, bet Birutė išlikusi Rygoje, kad dar karo dienomis matė kažkas iš studentų. Bet koks likimas Kestučio, Algirdo ir Vytenio su Dangira, niekas negalėjo pasakyti. Pagaliau jau parūpo ir Irma su broliu Janiu, kuris turėjo vesti Birutę. Rūpėjo per Irmą susisiekti su jos pusbroliu Karliu, karininku. O mano kelionės draugas Jonas irgi turėjo giminių, apie kuriuos visai nieko beveik metai nebeįgirdė: jie buvo taip pat stambesni ūkininkai. Taip pora Azusale, Kalniškės, Derbeliški, Bebrėnės nusikasėm ir Alūksnį ir Padauguvius. Susiradome Irmą su sužeista Zenta. Jos tėvai išvežti su jaunesniu broliu ir 80 m. senutė.

Partizanai

Brolis Janis su Kestučiu buvo pabėgę ir laikėsi jau nuo gegužės pradžios už Dauguvos — Liksnos miškų apylinkėse arčiau Ausgalenių ir Ogliniukų, kartais prie Kalupės. Su kitais latgaliečiais Janis ir Kestutis užpuolė bolševikus ties Kalpu karčiama. Bolševikai juos kėlis sugavo, ištraukė liežuvis, išgręžė akis ir lavonus sumetė į Liksną prie dvoro. Algirdas dingo kalėjime, o Vytenis su Dangira buvo suimti karo metu Rygoje ir dingo. Birutės teko laukti 2—3 dienas, kol sugrįžo iš Rygos. Irma nusivėžė mus pas savo karo dienomis sužeistą pusbrolių karininką, kuris nebuvo atleistas iš kariuomenės ir paliktas korpė, dingo. Su Karliu daug kur sutarėme. Jis papasakojo, kad Daugpilyje esą galima iš vokiečių pirkti ir ginklų, ypač šaudmenų. Apie tokį reikalą mes jau ne kartą buvome šnekėję Antazavėje ir Kaune. Karlis buvo nauja ir gana tikra viltis.

Žydų naikinimas

Sugrįžęs tuojau pranešiau Kaunui, nes per Apvaizdos atlai-

ciunį sąjūdį. Matyt, šio tikslo įgyvendinimas atidėtas ateičiai.

Minėti tikslai yra savaime numanomi. Pats svarbiausias betgi jų tikslas yra ne politinė, ūkinė ar revoliucinė veržla, bet krašto gynimas nuo priešo.

Gamybos pradžia

KLR jau 1950 m. ėmė rūpintis atominiais tyrimais. Sovietai talkino tyrimų organizavime, tačiau nesileido į šnektas apie atominį ginklų gamybą. Kiniečiai prašė atsiųsti pavyzdinį atomo sprogmenį ir suteikti duomenis jam pagaminti. Sovietai jų prašymą nepatenkino — 1959 m. jų atominės srities žinovai išvyko iš Kinijos.

Kiniečių mokslininkams, paruoštiems JAV, Europoje ir iš dalies Sov. Sąjungoje, atiteko sunki našta atlikti tyrimus, statyti reaktorius, gaminti raketas ir statyti jų išsivimo pabūklus.

JAV krašto apsaugos sekretoriaus Melvin Lairdo žiniomis, atominį ginklų gamybą Kinijoje pradėta 1963 m. Pirmasis bandymas, padarytas 1964 m. spalio mėn., tebuvo 20 kilotonų pajėgumo, o 1970 m. spalio mėn. siekė 3 megeonus. 1970 m. balandžio mėn. buvo iššautas pirmasis satelitas aplink žemę. Šis uždavinys buvo numatytas įvykdyti 1966 m.

JAV krašto apsaugos departamentas 1967 m. skelbė, kad Kinija jau gamina vidutinio nuotolio raketas. Jų gamyba buvo pavėlinta. Tas pats gali atsitikti ir su tolimųjų distancijų raketais, kurios turėsiančios būti pagamintos 1975 m.

Kinijos atominį ginklų gamybos ir net jų bandymų vietovės įrengtos netoli Sovietų Sąjungos sienos. Anksciau, kurioms pradėjo, kai sovietai buvo draugiški Kinijos kaimynai, tai nekėlė jokio rūpesčio. Per pastarąjį dešimtmetį atominės energijos reaktoriai buvo pastumti į pietus ir pajūrį.

Atominė grėsmė

Kinijos atominį ginklų gamybą kelia susirūpinimą ne tik sovietams, bet ir JAV. Šiuo metu kiniečiai nesileidžia į kalbas apie atominį ginklų apriboji-

mą. Spėliojimas apie atominį ginklų panaudojimą yra bergždžias, nes nėra duomenų sprendimui daryti.

Kinijos apsiginklavimo nė iš tolo negalima lyginti su Sovietų Sąjungos, nes pastarosios apsiginklavimas šiuo metu prilygsta JAV karinei pajėgai. Nėra abejonės, kad sovietai šiame tarpsnyje gali paklupdyti Kiniją, tačiau negali užkariauti ir priversti paklusti Maskvai.

1969-70 m. Kinija pergyveno ramaus tarpsnio pradžią. Per 21 metus padėjo naujus, nors ir netvirtus, santvarkos pamatus. Krašte yra prieštaravimų, bet Kinija vargu darys nuolaidų, siekdama savo tikslų. Tam ji gali panaudoti visas priemones, neišskiriant nė atominį ginklų. Čia glūdi pati didžiausia ateities mįslė.

Praeitį atsiliepia

Ir praėjies įvykiai prašosi paraiškimo. Kinija lengvu mostu įsijungė į Korėjos karą 1951 m., bet kruvinas kovas išvermingai tęsė iki 1953 m. taikos derybų, kurios didelį užsispyrimą vilkino susitarimą. Tokia pat derybų vilkinimo taktika naudojasi Siaurės Vietnamas Paryžiuje.

1962 m. Kinija įsivėlė į karą prieš Indiją, nėv dėl sienų išlyginimo. Tai buvo pats neatsakingiausias Kinijos žygis, kurio metu nieko nelaimėjo.

1969 m. kovo mėn. Kinijos vyriausybė sugebėjo įkaintinti pilietinę nuotakas ir grąsinti karu sovietams. Kariuomėnė buvo pervertvarkyta ir sutekta šiaurinės valstybės dalyje, bet karas nepradėtas. Kodėl?

Kinija tebėra persilpną ir nepasiruošusi karui prieš sovietinį kaimyną.

Sovietai gerai žinojo turį karinę persvarą, tačiau matė, kad karas su kiniečiais, net visas priemones panaudojus Kinijai sužlugdyti, gali ilgai užsitęsti ir juos pačius nusilpninti. Atrodo, sovietai nuogastavo ne karo eigos, bet karčiųjų vaisių karui pasibaigus — pilietinio karo pavojaus.

Nervų bandymas praslinko. Sovietai stengėsi pradėti derybas ir stiprinti įtaką Europoje.

Pr. N. SAVENAS

Frontas persitvarkė į Lietuvos Frontą. Vilniuje buvo nemažai mano draugų aspirantų, kurie dabar studijavo. Vieni priklausė Lietuvos Frontui, kiti — Lietuvos Laisvės Kovotojams, dar varžą atskilusius nuo LAF. Turėjau pažistamų, kurie jungėsi prie nacionalistų, nors tokie ir nebuvo, bet glaudėsi prie majoro Stasio Puodžiaus, kurį vėliau (1943. III) vokiečių gestapas suėmė, išsiuntė į Stutthofą, kur nukankino ir sudegino 1943 m. pavasarį.

Reikia ryšinių

Zarasų aps. prieš sukilimą veikė Laisvės kovotojai, todėl ir dabar su šio krašto vyrais Vilniaus laisvės kovotojai turėjo ryšių. Lietuvių Frontui irgi rūpėjo turėti savų žmonių Zarasų aps., nes jų manymu, šis pakraštys lemiamauoju momentu, t. y. nusilpus vokiečių ir bolševikų armijoms, bus labai svarbus. Čia esą reikės turėti gerai paruoštų ir ginkluotų vyrų būrius, kad nepasikartotų 1919 m. klaidos. Jaunieji karininkai, priklausę LF, Brėslaujos, Švenčionių, Zarasų apskritys pokalbiuose skyrė tikrai daug reikšmės ir tai su pagrindu. Antra, buvo svarstoma ir šiek tiek toliau gauti žemių ir rytus, priklausančių dabar Gudijos komisariatui. Todėl reikėjo surasti ten žmonių, kurie nuteiktų vietos gyventojus LF politinė linkme ir būtų patikimi slapti kariai. Deja, šiame svarbiame kampe Lietuvių Frontui labiausiai trūko žmonių: net Zarasų apskrityje turėjo vos 6, kurių slapvvardės žinojo iš LAF dienu. Be to, nebuvo tikra, ar jie šiandien nėra jau Laisvės kovotojų tinkle. Nemažiau rūpėjo LF šis kampas ir kitu atžvilgiu: Daugpilyje jau kartais buvo galima pirkti ginklų: dar lengviau buvo galima įsigyti rusiškų ginklų Rezeknėje. Didžiausia problema buvo — kaip juos pervedėti iki Daugpilio ir per Dauguvą. Todėl zarasiškių vyrų reikėjo ir ginklų siuntoms tvarkyti, nes jie turi juos gauti ir skirstyti visai Lietuvai. Pagaliau, jei pavyks atvežti ginklų iš mūsų batalijonų rytuose, tai Zarasai, Švenčionys bus tokių siuntų pagrindinės vietos. Panašiai buvo svarstomi tie reikalai ir Kaune.

(Bus daugiau)

NORITE SUSIPAŽINTI SU "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS"? ATSIUKITE SAVO ADRESĄ — GAUSITE KELETA NUMERIŲ NEMOKAMAI

Vokiečių uždarytas. bet jau suskilęs Lietuvos Aktyvistų

A + A MYKOLUI MATUSAICIUI

atsiskyrus su šiuo pasauliu, nuosirdžiai dėkojame klebonui kun. Placidui Bariui, OFM, už palydėjimą į amžino poilsio vietą, kunigams už atlaikymą šv. Mišių ir klebonui kun. P. Ažubaliui už atsisveikinimo žodį.

Taip pat nuosirdi padėka giminėms, draugams, pažįstamiems ir visiems už taip gausų lankymą laidotuvių namuose, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, palydėjusiems į kapines, pareiškusiems užuojautas žodžiu bei raštu mūsų liūdesio valandoje. Taipgi esame dėkingi J. R. Simanavičiui už pranešinimą per radiją.

Nuliūdę: žmona Emilija

duktė Adelė su šeima

sūnus Stasys su šeima

1971 m. sausio 21 d. mirė

A + A KAROLIS ZADLAUSKAS,

gimęs 1909 m. gruodžio 21 d. Felinkos km., Žemaitkiemio valsč., Ukmergės apskr. Nepriklausomas Lietuvos laikais mokėsi ir tarnavo finansų ministerijos žinyboje. Buvo nevedęs. Kanadoje išgyveno 22 metus; paskutiniuosius 10 metų — Hamiltone. Palaidotas 1971 m. sausio 25 d. šv. Jono lietuvių kapinėse, Port Credit, Ont. Lietuvoje liko šešios seserys. Kanadoje artimų giminių neturėjo.

A. a. K. Zadlauskas buvo malonaus ir taikaus būdo žmogus, domėjosi lietuviška spauda, sielėjosi pavergtos Lietuvos reikalais ir savo testamentu paskyrė tūkstantį dolerių Kanados Lietuvių Fondui.

Mes, a. a. K. Zadlauskos testamentu vykdytojai, nuosirdžiai dėkojame visiems, kurie aplankė velionį laidotuvių koplyčioje ir gausiai dalyvavo laidotuvėse. Nuosirdžiai dėkojame Didžiai Gerbiamajam prelatui dr. J. Tadaraukui, kuris atlaikė gedulingas pamaldas už velionį ir palydėjo jį į amžiną poilsio vietą. Nuosirdus lietuviškas aciu visiems, kurie užprašė šv. Mišias ir atsiuntė velionii pagerbti gėlių. Ypač dėkojame velionies draugui B. Dūdai ir kitiems jo draugams, kurie rūpinosi ir padėjo tvarkyti laidotuvių reikalus.

A. a. Karolio Zadlauskos testamentu vykdytojai

Mylimam Tėveliui

Čikagoje mirus, sūnui H. LAPUI ir šeimai gilią užuojautą reiškia —

A. ir A. Ketvirčiai

O. ir M. Ycai

R. ir I. Paškauskai

Brangiam Tėveliui

mirus, inž. H. LAPA ir visą šeimą nuosirdžiai užjaučia —

H. - V. Usas ir

sesuo Aldona

Mylimam Tėvui

staiga mirus, HARIUI LAPUI ir jo šeimai reiškiamo nuosirdžių užuojautą —

J. A. Kaziliai

J. R. Rimai

A + A

Aldonai Švedaitei

mirus Lietuvoje, broli BRONIUI ŠVEDA, su šeima liūdesio valandoje nuosirdžiai užjaučiame —

Ona Leskauskienė

Ona Svarinskienė ir šeima

Irena ir Juozas Morkūnai

Tėv. Augustinas Simanavičius

Rūta ir Algis Simanavičiai

Marta ir Vladas Simanavičiai

Valentina ir Jonas R. Simanavičiai

A + A

Valteriui Gutauskui

mirus, žmonai CECILIJAI, dukrai MARYTEI, sūnums — PRANUKUI, JONUKUI ir OMERUI su šeima giliausią užuojautą reiškia —

J. J. Vitkunai

S. A. Podsadecki

Danutė Baltrytė

A + A

Mylimai MAMYTEI mirus, dukterį p. BROGIENĘ,

jos vyrą bei visą šeimą nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Bertram Dr. Dundas, Ont.

K. J. Blekaičiai

A + A

Veronikai Baltrušaitienei

mirus Lietuvoje, jos sūnus — dr. VYTAUTĄ ir dr. JONĄ su šeimomis nuosirdžiai užjaučiame —

E. K. Galiauskai

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

STEIGIA MUZEJŲ

A. LAURINCIO REFORMOS

"T2" 1971 m. 4 nr. jau esame rašę apie biologijos mokslų dr. P. Zančausko ir biologijos mokslų kandidato R. Volskio "Tiesos" paskelbtą siūlymą steigti jūros muziejų prie Naglio kalno, tarp Palangos ir Kuršių. Šis jų laiškas, atrodo, sujudino klaidpėdčius. "Tiesos" sausio 21 d. laidoj pranešama: "Nedideliam dviem aukštų name Herkaus Manto gatvėje dabar šeiminkauja remontininkai. O vasarą čia įsikurs pirmoji Klaipėdos jūrų muziejaus ekspozicija, skirta lietuviškosios laivininkystės istorijai. Bet pagrindinis jūrų muziejaus uždavinys bus kaupti eksponatus visiškai naujam muziejui, kurį dabar projektuoja Miestų statybos projektavimo instituto Klaipėdos skyrius. Tikslas jūrų muziejus po kelerių metų atvers savo duris lankytojams Kąpaliai tvirtovės bazinėje. Ekspozitai bus išdėstyti jūrų muziejaus salone. Dalis jų pateikiama Klaipėdos krašto tyrimo muziejui. Muziejaus tarybos nariai B. Alekšavičius, V. Butkus ir E. Jonušas sukaupę nemažai istorinės medžiagos apie laivininkystę ir žvejus. Jūreivis V. Žukovas padovanojo būsimam muziejui keleto retų jūros gyvulių ir žuvų išskams, plaukiojančių krano Nr. 106 igula perdavė senovinių kalinių inkarų ir laivo sraigat. Inkaras ir sraigat bus eksponuojami muziejaus sodelyje. Netrukus ir daugiau entuziastų, kurie visokeriopai padeda gausinti būsimą jūrų muziejaus ekspoziciją."

TIK DVI ČIUOZYKLOS

M. Bariso pranešimu "Tiesos" sausio 17 d. laidoje, visame Vilniuje yra tik dvi bendro naudojimo čiuozyklos — "Zalgirio" ir Jaunimo stadione. Šių čiuozyklių būklė yra labai bloga, kur kiekviena vakara būna tikras žmonių knibždelys. "Suprantama, tokomis sąlygomis gerai paruošti ledą nėra lengva. Stadijonų darbuotojai, atrodo, nelabai ir rūpinasi, kad jis būtų lygus, neišmūštas. Teisėna, kad vis atrodė kaip kiud. Deje, ir per šalčius ledas irgi ne ka pegerimas..." "Komjaunimo Tiesos" vasario 2 d. laidoj prabilo Vilniaus Jaunimo stadiono direktorius A. Stanevičius apie šauktą degtu medaus statinęje. Pasak jo, Jaunimo stadione yra aikštės besimokantiems čiuozyklių vaikams, jauniešams ledo rituliniui, dailiojo čiuozių mėgėjams ir didžiulis plotas visiem kitiem čiuoziams, kurių savaitgaliais susirenka net po kelių tūkstančių. Apie ledą kokybė A. Stanevičius nekaltai. Jam rūpi 160 porų nuomojamų pačių: "Anksčiau, išduodant pačius, imdavome iš lankytojų asmenų dokumentą. Bet mums patarė, kad pas laikinam įkalti nereikėtų imti. Kita vertus, mokiniai (jaunimas sudaro čiuozyklių lankytojų daugumą) paprastai neturėdavo savo dokumento — mokinio pažymėjimo. Mes emėm taikyti kita darbo praktika: išsinauome pačius, rubinėje palikdavom ir tai palta, ar tai batus, ar tai kita daiktai. Manėčiau, kad čia nieko blogo. Juk, atėjus į čiuozyklą, vis tiek reikia kur tai padėti jei ne palta, tai batus. Bet, kaip pasirodė, kai kurių čiuozyklių lankytojų nesąžiningumas ir čia iškėlė savo geluonį. Keturių porų pačių iki šiol nesugrąžintos. Niekas neatėina pasiimti ir rubinėje paliktų palto, batų, laikrodžio, kepurės. Beje, panašius atvejus buvo ir "Zalgirio" stadione..." V. Kst.

EDMONTON, ALTA

ADAS IR ONA SMITAI, savo veikla gerai žinomi ne tik Edmontono lietuviams, bet ir už Edmontono ribų, persikėlė laikinai į Otavą. Ont. Persikėlimo priežastis — Ado paauštinimas tarnyboje ir pasiskyrimas specialiam darbui "Trans-Canada Telephone System" bendrovėje.

Sausio 16 d. Lietuvių Namuose buvo sukurta iškilminga šeimyninio pobūdžio išieistuvų vakarienė. Prie gražiai papuoštų stalų ir skanių šeimyninių sūnėjų valgių atsiveikino žodį tarė Algis Dudaravičius ir iškėlė susirinkusių vardų vertingą dovaną. Toliau kalbėjo kun. Iz. Grižaitis ir Juozas Popikaitis. Kiekvienas kalbėtojas savaip iškėlė p. Smitų nuopelnus Edmontono lietuvių kolonijai bei išreiškė apgailestavimą, kad tenka juos bent 2½ metų prarasti. Tarp nuveiktų darbų buvo paminėta p. Smitienės scenos veikla dainuojant solo ar duetus įvairių švenčių proga Edmontone ar kitose

vietovėse. Ji yra koncertavusi Kalgary, Vankuveryje ir gimtajame Peace River, Alberta, miestelyje. Edmontoniečiai ypač prisimena jos dainavimą Kanados šimtmečio šventėje, surengtoje Edmontono Baltiejių Federacijos 1967 m. koncertą Boneventure viešbutyje Klondike dienomis 1970 m. liepos mėn. Adas daug pasidarbavo Lietuvių namų valdyboje daugiausia išdėdinti pareigose. Ankstyvesniais metais jis dirbo su Edmontono lietuvių jaunimo grupe. Adas ir Ona Smitai taip pat gerai žino savo originaliai papuoštą kietu bei veja. Už tai jie yra laimėję Edmontono miesto sodų draugijos pirmą premiją 1964-65 m. Tai buvo aprašyta bei nuotraukomis iliustruota Edmontono "Journal" dienraštyje ir "T. Ziburiose". Apgailestaujami netekę iš mūsų jau ir taip praradę jusių gretų šios jaunos, energingos lietuvių šeimos, bet kartu ir didžiuliam, kad Adas savo darbštumu bei

Nukelta į 9-tą puslapį.

Sao Paulo, Brazilijoje, lietuvių jaunimas, atvykęs į aštuonių dienų stovyklą, kurioje dalyvavo 53 stovyklautojai — Brazilijoje gimusių tėvų vaikai. Oras — vidurvasario kaitra bei tropiniai lietūs, nuotaika — lietuviška

HAMILTON

KAUKIŲ BALIUS — vasario 20, šeštadienį. Paskirtos penkios piniginės premijos už idomiasias ir geriausias kaukes: I premija — \$25, II — \$20, III — \$15, IV — \$10 ir V — \$5.

Kaukės bus premijuojamos tik tos, kurias komisija ras tinkamas. Įėjimas su kaukėmis — \$1.50.

Ateitinčių tėvų k-tas

SPORTO KLUBAS "KOVAS" vasario 27, 28 d. sutiko surengti Kanados lietuvių krepšinio varžybas vyrų, berniukų ir mergaičių klase. Varžybos vyks Westdale mokykloje ir Jaunimo Centre. Tikslus laikas bus paskelbtas sekantį savaitę "T2" sporto skyriuje. Klubas valdyba dėkoja bankeliui "Talka" už \$100 auką padengti daliai krepšinio varžybų išlaidų. Taipgi dėkoja už auką garbės nario mons. dr. J. Tadarauko. A.G.

MERGAICIŲ CHORO pirmasis koncertas — krikščionys įvyks kovo 14, sekmadienį, 3 v. p. p. Scott Park gimnazijos auditorijoje. Choras kviečia visus tautiečius iš anksto tą dieną skirti šiam didžiuliam kolonijai įvykiui. Mergaičių choro tėvų komitetas, vad. V. Sako, vasario 5 d. posėdyje aptarė koncerto — krikščionis reikalus ir pasiskirstė darbus. Bilietų platins pačios choristės ir tėvai. Neatsisakykite jų įsivyti, paremkite jaunimo pastangas. Po koncerto bus kuklios vakšės Jaunimo Centre. Jose bus pagerbti choristės ir jų vadovos sol. V. Verikaitis, švenčiantis šiais metais savo muzikinio darbo 25 metų sukaktį. — Pr. Gudinskis mergaičių choro reikalams paaukojo \$30. Choras ir tėvų komitetas nuosirdžiai dėkoja. J. P.

BANKELIS "TALKA" sėkmingai pradėjo 1971 metus. Sausio mėnuo užbaigtas su \$2,347.00 balansu. Šiuo metu narių skaičius — 1250. S. m. vasario 20 d., 4 v. p. p. kviečiamas visuotinis metinis narių susirinkimas Ausros Vartų par. salėje, 58 Dundurn St. N. Prieš susirinkimą nariams bus išsuntineta metinė apyskaita su darbotarke. Susirinkime nariai bus supažindinti su finansine bankelio būkle. Nariai svarstys

nepaskirstyto pelno padalinimą, išrinkti papildomus narius į valdomuosius organus ir duos nurodymų ar sugestijų tolimesnei bankelio veiklai. Valdyba siūlo dalininkams išmokėti už šerų dividendą 6,5%; skirti namų įsigijimo fondui \$10.000. Su ankščiau paskirtais pinigais tame fonde susidarys jau \$20.000. Hamiltono šeštadieninė mokykla skirta \$1500, Vasario 16 gimnazijai — \$1200. Visiems nariams išsuntinėtis dailus kalendorius, o visi atsilankiusieji į susirinkimą gaus gauti dailius ir gerus rūšies plunksnaočius ir bus pavaišinti kava bei pyragaičiais. Praeitais metais rudenį valdybos atstovai darė bankelyje reviziją. Šiomis dienomis valdyba gavo tos revizijos aktą, kuriame rasta pasigėrėtina bankelio finansinė būklė. To akto foto kopijos bus pateiktos per susirinkimą nariams susipažinti. — Bankai sumažino metines palūkanas už indėlius ligi 5%, "Talka" dar vis pajėgia mokėti 6,5%. Žinoma, krintant palūkanoms už indėlius, teks mažinti ir imamų paskolų nuosimėtis, derinant prie bendros finansinės padėties. Šiuos ir kitus reikalus valdyba rimtai svarsto ir galima tikėtis atitinkamų pakeitimų. — 1970 m. lietuvių bankelių bankelis yra davęs viš \$3000. Ar tai ne džiuginantis reiškinys, kad mes, savęs neįsiskaidę, galime tokiomis sumomis remti mūsų lietuviško jaunimo kultūrinės pastangas? Štai kur glūdi lietuvių bankelių prasmė ir reikalingumas. Visi nariai kviečiami dalyvauti susirinkime ir savo reikalų sprendime. E. S.

Advokatas

EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,

Royal Bank Building,

suite 614,

tel. 522-8781

Hamilton, Ontario

Šviežia mėsa — Dešros — Skanumynai

R. Denninger Limited

HAMILTON — ONTARIO — CANADA

284-288 KING STREET EAST — 528-8468

740 UPPER JAMES STREET — 389-4113

Nemokama autoaikštė prie abiejų krautuvų

KNIGHT RADIO & TELEVISION

SALES & SERVICE

168 Locke St. S., Hamilton, Ont.

Tel. 522-5028

ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE &

ZENITH BENDROVĖMS

Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO

KOOPERATYVAS "TALKA"

21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniais 9.30 — 5 v. p. p.	depozitus 5%
antradieniais 9.30 — 5 v. p. p.	šėrus ir sutaupas 6½%
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p. p.	už vieno metų terminuotus indėlius 7%
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p. p.	ir virš \$10.000 — 3 metams 7½%
penktadieniais 9.30 — 8 val. vak.	Duodame:
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p. p.	asmenines paskolas iš 10%
Iešpos ir Rugsėjo mėn. šeštadieniais "Talka" nedarvta.	nekiln. turto paskolas iš 9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2,200,000

OSHAWA, ONT.

NAUJAI PERRINKTA 1971 metais "Ešerio" klubo valdyba, pasiskirstę pareigomis: Jonas Samkovas — pirm., Juozas Dundrys — vice-pirm. Ancietas Lukošius — sek., Algis Vaičiūnas — id., Petras Juodvalkis — jaun. vadovas.

Praėjusiu metų šaudymo taurės laimėtojas — Algis Vaičiūnas iš Whitby. Už didžiausią sugautą žuvį

taurę atiteko Jonui Samkovui, jaunųjų grupėje — Jonui Macevičiui. Klubas turėjo labai puikias bendras Kūčias Šv. Gregorijaus par. salėje. Vasario mėnesio pabaigoje klubo nariai renkasi Osavos Civic auditorijos baseine, o po to netrukus bus žiemos rogučių įskyta. Tikslus laikas bus praneštas vėliau. Svečiai mielai laukiami. Sekr. A. Lukošius

St. Catharines, Ont.

PROTESTO DEMONSTRACIJA prieš sovietines žiaurības bei vergiją plačiai aprašė dienraštis "The St. Catharines Standard" vasario 8 d. laidoje. Pasak reporterio S. Archer, demonstracija dalyvavo apie 150 asmenų. Jos dalyviai sudegino Kasygino ir Brežnevo iškamšas, padėjo vainiką prie žuvusių paminklo, nešė daugybę spalvingų plakatų. Demonstracijos vadovas S. Setkus pareiškė, kad demonstruojama ne tik prieš žiaurios sovietų teismo sprendimus, bet ir kitas žiaurības. "Sovietai neturi teisės būti Lietuvoje, kurią užėmė karine jėga". Savo kalboje miest. burmistras Mackenzie Chown pareiškė, kad ši demonstracija simbolizuoja laisvę, kurią turi žmonės Kanadoje. Ateis diena, kada sovietinė tironija pasibaigs. Demonstracijos gali būti veiksmingas ginklas lia. linkme. Panašias mintis pareiškė ir parlamento atstovas R. M. Johnston bei ragino vienągi dirbti tautų laisvę. Rabinas I. Freedman priminė panašų baltiečių ir žydų likimą Sov. Sąjungoje ir pareiškė vilti, kad laisvė ir vėl ateis, kaip rodo istorija. "Mūsų protestas neturi nutilti. Mes priivalome pažadinti pasaulio sąžinę prieš Sovietų Sąjungą", — skatino rabinas. Ukrainiečių kunigas M. Komar pabrėžė, kad telyjimas šiuo atveju reikštų pritarimą sovietų neteisėms ir rodytų išievių kaltę. Lietuvių vardu kalbėjo G. Breichmanas, KLB valdybos atstovas. Stella Zubrickaitė perskaitė rezoliuciją Kanados min. pirminkui. Joje prašoma panaudoti savo įtaką, kad sovietai grąžintų pavergtus tautoms laisvę. Demonstracijai dalyvavo: lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai, lenkai, čekoslovakai ir vengrai.

SUDEGINO "KOSYGINĄ IR BREZNEVĄ". Tai buvo keistas vaizdas. Graži minia žmonių, daugybė antisovietinių plakatų pusratų išsikiavę prieš pat miesto valdybos rūmus. Ant rūmų laiptų miesto burmistras, parlamento narys, žydų rabinas, keli kunigai, miesto atstovai, įvairių tautybių atstovai. Vienas šių sako per mikrofoną griausmingą kalbą. Iš minios išlenda jaunas vyras, ant jo pečių gerai pasėdė didelė ikamša, ant kurios vienos pusės užrašas "Kosygin" ant kitos "Breznev". Pasidėda jis iškamšą ant laiptų, netoli burmistro kojų, kruopščiai apipila benzinu iš gana didelės bonkos ir uždega. Po to nueina, nusiūsto kojas ant paklotos sovietų vėliavos ir stovi ramiai. Visi aplinkui žiūri apstulbę. Niekas nepadėjo, kol iškamša sudegė iki batų pėdų. Kanadiečiai mėgina atrodyti nenustebe. Lietuviai seka kanadiečius. Kitą dieną spauda gana smulkiai aprašė demonstraciją, dėdėjo porą nutraukų ir apie dešimtą parą pasakė apie visai normalų įvyki. Tada jau atlyžo ir lietuviai už "baisiai negražų pasielgimą". Juo labiau, kai paaiškėjo, jog valdyba iš anksto nieko apie įvykį nežinojo. Dailys dar nėra pasibaigęs, reikia tikėtis, kad praeis, kaip viskas praieina, bet apriukę miesto garbus laiptai turės būti kieno nors lėšomis, greičiausiai miesto, nuvalyti. Kitų tautybių žmonės irgi nebuvo patenkinti. Mano, kad miestas kita sykių tokiats atvejais bus atsargesnis. Gaila, mintis gal ir gera, bet reikalas nevykusiai atliktas. Miesto burmistro turėjo būti atsiaklausta iš anksto. Tai "blogoji" demonstracijos pusė. Geroji išėjo labai puikiai. Lietuvos reikalai spaudoje ir radio programose bent vieną sykiį domino visą savaitę. Demonstracijoje, kad ir labai šaltam orui esant, dalyvavo apie 300 žmonių su vėliavom ir daugybė plakatų. Žygiavo per miestą ir padėjo vainiką prie žuvusių paminklo. Dalyvavo visų etninių grupių atstovai, įskaitant žydus, kurių rabinas pasakė ypatingai puikią kalbą. Gražia kalba ir malda viską užbaigė kun. Juvenalis Liauba, OFM. Viską suorganizavo KLB St. Catharines valdyba, kurios pirm. yra J. Sarapnickas. Dalyvis

APYLINKĖS VALDYBA praneša, kad pakeitus rinkimų taisyklės mūsų apylinkė turi teisę išrinkti 2 tarybos narius į krašto tarybą. St. Catharines rinkimo komisijos pirminkas yra K. Stundžia. Prašoma siūlyti kandidatus.

LIETUVOJE MIRE Kazių vidurinės mokyklos mokytojas Benediktas Jakubonis, sulaukęs vos 40 metų. Vėlonies brolis Zenonas Jakubonis yra mūsų apylinkės aktyvus narys.

B. ir Z. Jakuboniams reikiu užuot jautą. J. Sarapnickas

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydymoji medžiaga irodžiusi galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius. Pagarėjes tyrimų institutas atrado nepaprastą gydymąjį medžiagą, sugebantią sutraukti hemorojus bei skausmą. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pasterina uždegimo pažeistų audinių gleivinę.

Visais t y r i m o atvejais švelnėjant skausmams, ikydavo hemorojų susitraukimas. Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tesdavosi daugeli mėnesių. To buvo pasiekta naudojant gydymą medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms gleivinėms ir sukuria naują audinį augimą. Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prasykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nepadės.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

JAV VICEPREZIDENTAS Spiro T. Agnew atsiuntė JAV Lietuvių Bendruomenės tarybai šią telegramą: "Aš žinau, kad Simo Kudirkos traagiško grąžinimo įvykiai sukūrė jus, kaip ir kitus šiuo reikalu susirūpinusius amerikiečius. Užtikrinu, kad ir aš kartu su jumis esu nepatenkinamas buvusios situacijos tvarkymu. Prezidentas emėsi žygių, kad atlytų nepasikartotų panašius incidentus. Sveikintinas jūsų nuolatinis rūpestis pabėgėlių iš komunistų valdomų pasaulio kraštų likimu. Reikiu jums savo pasigėrėjimą jūsų tvirtu patriotizmu bei atsidavimu augščiausiems Amerikos idealams".

ČIKAGOS TAUTINIS AKADEMIKAS sambūris, vadovaujamas pirm. Kazio Kasakaitio, Pedagoginiam Lituanistikos Institutui įteikė dvylikos sambūrio narių suaukoto dolerių tūkstantinę, kuri padės padengti dr. Prano Skardžiaus "Ankstesnės ir dabartinės lietuvių bendrinės kalbos vartosenos" išleidimą. Sambūris anksčiau jau yra prisidėjęs \$250 prie Prano Pauliukonio istorijos metodikos "Tautos istorijos mokymas" išleidimui, o dr. Jono Balio studijai "Lietuvių liaudies pasaulėjauta tikėjimų ir papročių šviesoje" paskyrė \$2,200. Sambūrio finansinė parama Pedagoginiam Lituanistikos Institutui siekia beveik \$5,000.

DAINŲ IV SVENTES PROGA Chicago Iešpos 3-5 d. planuojami du suvažiavimai: Regensburgo-Scheinfelto gimnazijos mokinių, mokytojų bei stovyklos gyventojų ir Meerbeko lietuvių stovyklos gyventojų. Regensburgo-Scheinfelto suvažiavime norint dalyvauti registruoja ir prašo atsiiepti: A. Rigitė, 6547 So. Washenaw Ave., Chicago, Ill. 60629; J. Gudaitis-Kerelienė, 6904 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636; Al. Andriusaitė-Likanderienė, 6556 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Meerbeko buvusius stovyklininkus suvažiavimam kviečia: Juozas Valentinas, 1900 So. 49 Ave., Cicero, Ill. 60650; Nijolė Simonytė-Balzarienė, 6819 So. Rockwell, Chicago, Ill. 60629; J. Valentino tel. — OL 2-5833, N. Balzarienė — 776-4975.

PROF. DR. VYTAUTAS VARDYS, Oklahomos universiteto politinių mokslų departamento vadovas Labradoro skaitė paskaitą Kanados kariuomenei ir visuomenei. Grįžęs iš Labradoro, jis vyks į Miuncheną, kur veikia Oklahomos universiteto politinių mokslų skyrius. Balandžio 24-25 d.d. prof. dr. V. Vardys yra sutikęs skaityti paskaitą Los Angeles Lietuvių Fronto Bičiulių organizuojamame politinių studijų savaitgalioje.

MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ Dainavos šiemet bus rugpjūčio 15-22 d. Jos vadovu yra pakviestas Rosterio lituanistikos mokyklos ilgametis vedėjas Br. Krokys.

Brazilija

SENIAUSIA LIETUVĖ Sao Paulo mieste yra Elzbieta Zigmantienė, amžiaus šimtmetį atšventusi 1970 m. gruodžio 8 d. pas ją globojantią našlę dukrą Anelę Farlow. Sukakti-ninkė Brazilijon yra atvykus prieš 40 metų. Be minėtosios dukters, tebėra gyvas jos sūnus Juozas Vila Prudentėje, dukra Konstancija Vi-džiūnienė Lapejo. "Mūsų Lietuva" apie sukakti-ninkę rašo: "Dabartinio laiku šimtametė Zigmantienė jau nusilpnėjusi ir koją iš klubo išsilaužusi, retai iš lovos beišlipanti. Prieš metus dar vaikštinėjo ir daug dainelių padainuodavo. Nenusibos-davo jai pasakoti apie baudžiavą, apie rusų žandarus, kaip slapstai ji lietuvišką spaudą platindavo pery-vendama pavojus. Tai, girdi, buvo laikai, kada žmonės nesigalėjo net savo gyvybės, kad tik lietuviška spau-da gyvuotų Lietuvoje..." Komuni-ją šimtojo gimtadienio proga sukakti-ninkei nuvežė kun. Jonas Bružikas, SJ, ir kun. Antanas Saulaitis, SJ.

M. VINKŠNAITENĖS suorganizuotas tautinių juostų audimo kursas Sao Paulo mieste lankė apie 10 merginų iš Vila Zelinios ir Vila Belos. Specialias stakles auđėjoms parūpino ponai Baniai, tėvas ir sūnus. Prieš Kalėdas dël švenčių nutrauk-ti audimo kursai bus vėl atnaujinti kovo pradžioje.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ organizacijų ir spaudos tarybos atstovai prof. I. Kakariška, L. Ryselis, kun.

RODNEY, ONTARIO

per trumpą laiką paruošė abiejų apytinkų jaunimą ir programos metu jai vadovavo. Delhi apylinkės valdyba visus šilaiti priėmė ir pavaišino.

SNIEGO PUGOS per dvi savaites su pertraukomis gretimos apylinkės pridarė daug nuostolių. Jos neaplenkė ir mūsų apylinkės. Kaikam nuplėstas stogas, duris, o J. Statkeviliui (turi tabako ūkį) nunešė šiltnamį, kur paprastai auginami daigai.

CHATHAM LIGONINĖJ A. Kerševičienė padaryta operacija. Jautia-si gerai ir tikisi greit grįžti pas savo šeimą.

LABAI SVYRUOJA tabako kainos. Ypač po N. Metų kainos buvo nepastovios ir net krito. Priešais — praėitų metų derius buvęs labai geras. K.

A. Steigvila, MIC, ir J. Šiušis, vadovaujami pirm. A. Mitėdo, aplankė amžiaus aštuoniadešimtmetį šven-tusį prof. Juozą Mačernį. Sukakti-ninkas yra žemaitis, buvęs Tėsių mo-kytojų seminarijos ir kunigių semi-narijos mokytojas, "Zemaitių Priete-lio" redaktorius, parašęs apie 20 įvairaus turinio knygų ir brošiūrų. Gyvendamas Argentinoje, sukakti-ninkas parašė keletą filosofinių veikalų. Sveikintojai jam iškėlė specialią raštą ir mažą dovanėlę, atskirą dovaną — L. Ryselis.

Lenkija

LIETUVIŲ VISUOMENINĖS KULTūros Draugijos naujas skyrius įsteigtas Bydgoščiūje. Pirmojon valdybion 18 steigėjų išrinko: pirminku — Adomą Butrimą, sekretore — Reginą Lukoševičienę, izdėninku — Adomą Chomskį. Steigiamajame susirinkime dalyvavo ir sveikini-mo žodį tarė Vroclavo lietuvių atstovs Vytautas Markevičius, Seinų — Elena Nuckytė.

PUNSKO GIMNAZIJOS mokytojas J. Stokeliūnas yra užrašęs daug šios apylinkės lietuviškų dainų, padavimų, pasakojimų, mįslių. Dainas su gaidomis, mįslės, burtus ir prietarus taip pat užrašinėja ir kitas šios gimnazijos mokytojas J. Vaina, turis nemažą rinkinį etnografijai atstovaujančių audinių, mezginių ir darbo įrankių.

Vokietija

VELIONES PREL. M. KRUPAVIČIAUS minėjimo sausio 30 d. Vasario 16 gimnazijoje surengė Vokietijos LB krašto valdyba. Mitišas atlaikė ir pamokslą pasakė Vokietijos lietuvių katalikų sielovados direktorius prel. dr. Jonas Aviza, metes platesnį žvilgsnį į a.a. prel. M. Krupavičių, kaip kunigą Dievo ir žmogaus tarną. Salėje įvykusiame minėjime pagrindinį pranešimą padarė dr. Petras Karvelis, prisimindamas Voronę, kur jam teko būti moksleiviu, o a.a. prel. M. Krupavičius — moksleivių kapelionu. Velionis, čia užmezgęs ryšius su krikščionišomis demokratėmis, pradėjo reikiškis kaip organizatorius ir kalbėtojas. Dr. P. Karvelis taip pat supažindino minėjimo dalyviu su a.a. prel. M. Krupavičiaus veikla Lietuvos valstybės organizavime, seimose iki 1926 m. gruodžio 17 d. perversmo, darbais krikščionių demokratų vado ir žemės ūkio ministro pareigose. Kalbėtojas apžvelgė ir a.a. prel. M. Krupavičiaus veiklą VLKE, ypač pabrėždamas lietuvių chartą ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės įsteigimo idėjos gimimą. Velionis taipgi yra daug prisidėjęs prie Vasario 16 gimnazijos įsteigimo, jo oficialiame akte 1951 m. vasario 16 d. Diepchole gavęs gimnazijos krikštavėlio titulą. Minėjimą atidarė LB krašto valdybos pirm. K. V. Valiūnas, baiginių žodį tarė gimnazijos kapelionas kun. H. J. Sulcas. Gimnazijos mokiniai sugiedojo porą giesmių, padėklamavo V. Mykaločią-Putiną ir H. Nagio eilėraščių. Jiems talkino A. Rygelė, studentė iš JAV. Minėjime dalyvavo nedidelis būrelis lietuvių iš įvairių Vokietijos vietovių.

VIDURIO EUROPOS IŠIEIVIU KATALIKŲ jaunimo biuras 1970 m. pabaigoje ir 1971 m. pradžioje Alpių kurorte Koenigsee surens studijų savaitę, kurioje dalyvavo lenkai, rumunai, vengrai, čekai, slovakai, ukrainiečiai, jugoslaviai, latviai, vokiečiai, o lietuviams atstovavo kun. Br. Liubinas, kun. V. Damijonaitis ir Jūratė Jurksaitė. Bendrąją savaitės temą "Gyventi kartu su komunizmu" nagrinėjo pranešimai: vengro prof. dr. A. Horvath — "Nuo marksizmo iki leninizmo ir sovietinio komunizmo", "Naujas marksizmas ir naujoji kairė", rašytojo dr. J. Muehlerger — "Trijų Prahos rašytojų kelias į Dievą", žurnalisto E. Franzel — "Šiandieninė pasaulinio komunizmo sąjūdžio raida ir problemos", radio komentatoriaus W. Martini — "Vokietijos politika Rytų Europoje". Paskaitų iškelti klausimai buvo svarstomi atskiruose būreliuose. Kun. Br. Liubinas vadovavo būreliui, svarstiusiam marksizmo santykis su krikščionybė, pasakė pamokslą visiems studijų dalyviams N. Metų ryto pamaldose, kurios buvo atlaikytos Rytų apeigomis.

KUN. ALF. BERNATONIS, kapucinas, po ilgos ir sėkmingos kelionės po Kanadą ir JAV-bes grįžo Vokietijon. Jis ir toliau rūpinasi lėšomis Vasario 16 gimnazijos bendrabučini statyti.

Ona ir Adas Smitai, dalyvavę Edmontono lietuvių veikloje, persikėlė į Otavą

Nedaug kas pasikeitė nuo mano paskutinio apsilankymo V. Vokietijoje. Skirtumas gal bus tik tas, kad į Europą skrisdavau rudens metu ir už kanadišką dolerį prieš dvejus metus gaudavau daugiau vokiskų markių. Šiandien kanadišką dol. kursas yra 1:3,51 DM, o kainos truputį pakilo.

Kaltos Kalėdos

Dėl kainų pakilimo tenka kaltinti Kalėdų šventes, nes jų žmonės mažai kuo skiriasi nuo kanadiečių ar amerikiečių: Kalėdų ir N. Metų proga perkama kas reikalinga ir nereikalinga. Tad nėra ko stebėtis spaudoje skelbiama žinia, kad Miuncheno prekybininkai turėjo geriausius metus, nors krautuvų vitrinose nebuvo taip gražiai išpuoštos, kaip Kanadoje ar JAV. Nesimėta, ir marijači orkestrų prie krautuvų, kaip Meksikoje prieš Kalėdas. Pastenkimta plokščių muzika, kalėdinės giesmės ir... švenčių karštieji. O jį šiaurėje ne tik krautuvėse, bet ir pagrindinėje Miuncheno geležinkelio stotyje, kur svetimsaliai darbininkai su didžiausiais lagaminais užtvindė visus takus. Mažai buvo girdima vokiečių kalba, o prie bilietų langelių — ilgiausios eilės.

Svetimsaliai — laukiami

Kūčių rytą iš Miuncheno važiuavau į Augsburgą aplankyti mamos kapo. Neturėjau kantry-

Kitataučiai darbininkai - svečiai

K. BARONAS

bės išstovėti eilėje valandą laiko. Pagalvojau — nusipirkti traukinyje. Deja, jame didžiausia spūstis ir konduktoriui 60 km. kelionėje nepavyko manęs pasiekti. Tos trumpos kelionės metu nusikridau mintimis į pokari metus, o ypač "auslenderių" gyvenimą. Koks skirtumas! Šiandien svetimtautis darbininkas vadinamas "gastarbeiteriu" — svečiu darbininku. Jis mieliau laukiamas kiekvieno imonė, jam traukinių tvarkaraščiai skelbiami serbų, kroatų, graikų, italų, ispanų, portugalų, turkų ir kt. kalbomis. Be užsieniečio darbininko neįsivaizduojama šiandieninės Vokietijos gerovė. Švenčių metu sustoja darbas daugelyje imonių, sustoja statyba. Mažas pavyzdėlis. Po N. Metų nunešiau į valyklą eilutę, prašydamas ją išvalyti bent savaitės laikotarpyje. "Nein!", — skambėjo trumpas atsakymas, — "mūsų gastarbeiteriai išvažiuoja atostogų, neturime darbininkų..."

Pekalbis su ispanu

Svečias darbininkas stipriai šiandien remia Vokietijos ekonominį gyvenimą, o Vokietija svetimsaliai paremia stiprią vokišką markę, kuri užsieniečių taupo ir siūnia į gimtąjį kraštą. Su keliais ju teko iškalbėti. Ypač įdomu buvo susitikti su

ispanu muzėjuje "Deutsches Museum" (buv. UNRA universitetas), kurio kongreso salėje įvyko "La Singla" grupės spektaklis. Nors lauzta ispanų kalba, tačiau susikalbėjom. Sužinojau, kad esu "americano", nuosirdžiai kalbėjo apie darbą Vokietijoje. Tiesa, jis neblogoi uždirbdavo Barcelonoje, tačiau Miunchene jam sekasi žymiai geriau, nes prie olimpinio stadijono statybos jis uždirbęs ir mėnesį 1600 DM. Už nakvynę moka tik 1 DM, o maistas kantinėje taip pat pigus. 1 mėnesį jis sutaukęs 800 DM (1 dol. : 3,51 DM) ir jau dirbęs meto laiko. 1972 m. jis numato grįžti įspanijon, turėdamas beveik 20.000 DM santaupų.

Į dvasinius svetimsalių reikalus dėmesį atkreipė ir Bavarijos Katalikų Bendrija. Užsukęs miesto centre trumpam susikauptimui į seną šventovę, skelbimų lentoje radau pamaldų laiką svetimsaliams įvairiose Miuncheno miesto dalyse. Tarp ispanų, portugalų, kroatų ir kt. tautybių — mūsų trispalvę ir užrašą "Litauern" — lietuviams.

Trūksta butų

Vokietijoje labiausiai trūksta butų. Modernus dviejų kambarių butas kainuoja 400 — 450 DM. Jų poreikis ypač didelis. Tos srities ūkius skleidė Bavarijos rinkimuose komunistų partija — DKP, reikalaujama nuomų mažinimo ir jų kontrolės, imonių pelno dalybos su darbininkais ir pan. Ju skambūs ūkiai rado tik labai mažą skaičių pasekėjų, nors jie, remiami Maskvos, varo plačią komunistinės sistemos propagandą. Jų skelbimų darbininkų kvartaluose ar fabriku rajonuose matėsi žymia daugiau už kitas partijas.

Pirkinų kainos

Vyriški žemiausiai batai 40 — 70 DM, geras suknelė 100 — 120 DM, vyriški marškiniai 20 — 35 DM, angliški "Players" cigarečių dėžutė — 2,20 DM, geros sriubos lėkštė vidutinio lygio restorane — 1,30 DM, grogas — 2,70 DM, 1 litras alaus geriausia Hofbrauhausėje — 1,60 DM (dar 1968 m. kainavo 1,10 DM), o dvi baltos dešrelės su bandele ir kt. priedais — 2,20 DM.

Darbininkas gali uždirbti bruto 1600 DM, buhalteris 1400 — 1600 DM. Darbininkų poreikis ypač didelis. Šeštadieniais laikraščiuose būna 10 psl. skelbimų, siūlančių įvairius darbus. Dideli skelbimai ant tramvajaus durų kviečia darbininkus į Bundes Bahn serbų — kroatų kalbomis.

Alpės žiemą

Nors jau toli esam nužengę į 1971 m., tačiau vertas paminėti N. Metų sutikimas Austrijoje Alpėse. Waidringo žiemos kurortas. Tik 2.000 gyventojų miestelis, tačiau puikūs gamtiniai sąlygų dėka žiemos ir vasaros me-

tu sutraukia trigubai didesnę turistų skaičių. Slidžių sporto mėgėjus čia vilioja keltuvas ir nusileidimo takai, vasaros metu — puikus Alpių kalnų oras, gražios apylinkės. Čia teko praleisti dvi savaites su slidėmis arba pavėžinant rogutėm dukrelę. Saulei nusileidus už augstųjų kalnų apie 3 v. p. p. skubėk greičiau į namus prie didelės tirolietiškos krosnies, nes oras labai greitai atšąla — net ausis sivilina.

N. Metai — vakare

Vietinis slidžių klubas gerai žino, kad 12 v. nakties žiuravai iš šiltų patalpų neišviliosi N. Metų sutikti. Be to, ši atrakcija rengiama daugiausia turistams, nes vietiniai tai mato kiekvienais metais. Tad ir sutikimas rengiamas 6 v. v. su orkestru, patrankų šūvais, sveikinimais, ant kalno su deglais išrašomas sutinkamų metų skaičius. Slidininkai su deglais rankose keltuvas pasikelia augštai į kalną. Iš ten tamsioji jie nusileidžia žemyn. Maniau, tai bus suaugę, gal net profesionalai — instruktoriai slidininkai, nes kas išdrįs tamsioj, tarp uolų, leistis žemyn, dargi be lazdu rankose laikant deglą! Mano didžiausiam nustebimui, tai buvo pradžios mokyklos 7—10 m. berniukai ir mergaitės. Man, gimusiam Vilniaus krašto lygumose, tai buvo didžiausia sensacija, nes tokio amžiaus vaikui jau dideli išpūdį sudarydavo nusileidimas nuo Trijų Kryžių kalno su rogutėmis. Ir tai ne nuo pat viršūnės. Bet, kaip ten sakoma, tiroliečiai jau gimta su slidėmis! Kiek nesmagiai pasijausdavau su slidėmis, kai sutiktas "pipiras", pasisveikinęs "Grues Got", prašiau žodžiu palikdamas mane po kelių minučių už kelių šimtų metrų. Mat, slidės yra dalis tiroliečių gyvenimo. Čia pradžios mokyklos mokytojas negali dėstyti mokykloje, neturėdamas slidžių instruktoriaus diplomą, nes dalis pamokų žiemomis metu skiriama šiai sporto šakai. Tad nesistebėkime, jeigu tarptautinėse slidžių varžybose randame daug austrų meistrų.

Turistai ir klebonas

Waidringo kurortas sutraukia daug turistų iš įvairių kraštų. Dėl jų pakyla ir kainos. Prie N. Metų sutikimui kaimiečiai viešbučiai prašė už vakariene, įėjimą į šokių tarp 500—1000 šilingų (1 kan. dol. = 25 šil.). Nesistebiu senu Waidringo parapijos klebonu, kuris N. Metų pamokslė priminė vargą, skurdą ir alkį P. Amerikos tautų ar Afrikos tautelių, kai tuo tarpu čia žmonės mėto pinigą įvairiems malonumams. Prašė gausiau aukoti N. Metų proga vargstantiems žmonėms. Ir vaikai, sėdėję pirmuosiuose suoluose (daugumas jų gruodžio 31 d. leidosi nuo kalno tamsioj) "krapštė" savo pinigines, mesdami rinkėjui po šilingą ar 50 grašių.

Netvarkingi kanadiečiai

Be Europos turistų, Waidringas susilaukia svečių iš Ameri-

kos. Nugirdau ir apie kanadiečius. O buvo taip: teko ruošti N. Metų sutikimui. Skubai iš kaimo į miestelį išsikelti pinigų, tačiau bankas N. Metų išvakarėse buvo atidarytas tik nuo 8 iki 10 v. ryto. Mat, garsusis Sylvesterbend" turi taip pat savo potvarkius. Ka gi, išsikelti krautuvė, ką nors perkamas. Deja, ne viena krautuvė man pinigų neiškeitė. Paskutinė viltis — kavinė, kur dažnai tekdavo praleisti vakarus ir susipažinti su šeiminingais. Su malonumu jie man iškeitė dolerius į šilingus. Tačiau aš norėjau sužinoti, kodėl man krautuvė nenorėjo keisti. Pasirodo, neseniai čia lankėsi keturi ar penki kanadiečiai. Po slidinėjimo su snieguotais slidžių batais jie eidavo į savo kambarius, krisdavo į lovas, o tirpstas batų sniegas pasiekdavo ne tik paklodes, bet ir čiužinius. Į vakarinius šokių atsisėdavo savo gerimus ir, traukdami "iš po stalo" butelius, triukšmingai linksmindavosi. Štai, kaip keli asmenys gali pagadinti gerą krašto vardą. Nesistebiu, nes ir aš, pamatęs prie Miuncheno pagrindinės stoties apdriskusį ir apaugusį plaukais "hipi" su prisūta ant nugaros didele Kanados vėliava, susigėdinau.

AUKLĖTOJOS DARBO DEŠIMTMETIS

Vasario 16 gimnazijos mergaičių bendrabučio vedėja Eliza Tamošaitienė ir šias pareigas atėję 1961 m. vasario 1 d., tad šiemet švenčia dešimties metų darbo sukaktį. Jos darbas šakojasi į kelias kryptis. Pirmoji eilė tenka auklėti mergaites, tarp 11—20 metų amžiaus. Kad tai sunki tarnyba, liudija pirmąjį nepasitovumas — per pirmąjį dešimtmetį tose pareigose buvo viena po kitos 6 moterys, viena du kartus. E. Tamošaitienė pasižymi aiškia linija ir sugebėjimu kiekvieną savo auklėtinę pažinti kaip individą. Jos bendrabutis švarus ir tvarkingas tiek kambarių išorėje, tiek ir mergaičių elgsenoje. Nemažiau svarbus E. Tamošaitienės darbas su gimnazijos tautinių šokių grupe. Per dešimt metų aplankytos kone visos lietuvių kolonijos Vokietijoje, kaita Italijoje ir Belgijoje. Daugeliu kartų pasirodė kitataučių renginiuose, garsinant ne tik gimnazijos, bet Lietuvos ir lietuvių vardą bei rūpesčius. Ir kitokio pobūdžio meniški renginiai ruošiami E. Tamošaitienės. Ji yra inscenizavusi visą eilę didesnių ir mažesnių vaidelių, gyvųjų paveiklų, dainų, poezijos, prozos ir ritmo pynių, yra sukūrusi baletinių dalykų, kuriuos moksleiviai išpildė atitinkamomis progomis. O ir pati reikiškiai scenoje. Jos "Čičinskas", "Jūrė ir Kastytis", "Eglė žalčiui karalienė" susilaukia didelio publikos susižavėjimo. Ji taipgi moko mergaites kūno kultūros. Linkėtina, kad dar ilgas metus Vasario 16 gimnazija galėtų naudotis E. Tamošaitienės talentais. ELI

Eliza Tamošaitienė (viduryje), dirbanti Vasario 16 gimnazijoje jau 10 metų. Nuotr. A. Kezuo, SJ

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

NUO 1970 M. RUDENS Čikagos universitete (University of Chicago) pradėtas dėstyti lietuvių kalbos kursas (dėstytojai yra dr. P. Jonikas ir E. Bradūnaitė), o nuo 1971 m. vasario vidurio Čikagos pietinėje dalyje esanti Sv. Ksavero kolegija taip pat įveda lietuvių kalbą kaip dėstomąjį dalyką į savo programą. Pradžioje bus du kursai: pradinis lietuvių kursas ir lietuvių rašties bruožai. Paskaitos bus du kartus savaitėje. Jas skaitys dr. A. Liaugminas. Už šiuos kursus bus duodami "kreditai", kaip ir už kitus kolegijoje studijuojamus dalykus. Vieno kurso semestrinis mokeskis — \$150. Lietuvių kalbos kursų įvedimu pradėjo rūpintis Čikagos prezidento patarėjas J. Kulys. Amerikoje gimes lietuvių, kuris dar gana gerai patys kalba lietuviškai. Kursų reikala nemažai pasidarbavo ir inž. Antanas Rudis, per kurio vadovaujamą "Lietuvių radijo forumą" šis klausimas buvo plačiai pristatytas visuomenei.

"CHICAGO TRIBUNE" vasario 5 d. numeryje Vašingtono korespondentas William Kling nagrinėjo Atstovų Rūmų pakomitečio Simo Kudirkos klausimu pranešimą, kurį parašė pirm. Wayne L. Hays. Pranešimas kritikuoja Valstybės Departamento laikyseną, ypač pakratinę apsaugos vadų nesiorientavimą bei apsilaidumą. Laikraščio korespondentas taip pat nupaskojo ir patį įvykį — Simo Kudirkos norą pabėgti pas ame-

rikiečius ir po to sekusia istorija. Vasario mėn. 8 d. "Chicago Sun-Times" dienraščio vienas vedamųjų "The Simas Kudirka" buvo paskirtas šio į laisvę pabėgti norėjusio jūrininko bylai. Čia rašoma apie Čikagos kongresmaną Roman Pucinski ir kitų 14 Atstovų Rūmų narių rezoliucijas, kuriose prašoma, kad "Vigilant" laivas, iš kurio S. Kudirka buvo per prievartą sugrąžintas sovietams, būtų pavardintas Simo Kudirkos vardu. Tai turbūt astuntas vedamasis Simo Kudirkos klausimu "Chicago Sun-Times" dienraštyje.

"Chicago Daily News" dienraštis rašė apie rezoliucijas Lietuvos laisvinimo klausimu, kurios buvo pateiktos Čikagos miesto tarybai dviem narių — Casimir Staszuk ir Paul Sheridan. Apie tai rašo nuolatini laikraščio bendradarbis Mike Royko, kuris į šį įvykį žvelgia su gera humoro doze. Pasak jo, Staszuk, kurio atstovaujamos ribose gyvena daug lietuvių, žino, kad yra didelis nepasitenkinimas prez. Niksona dėl lietuvių jūrininko išdavimo sovietams. Kadangi šis tarybos narys esąs respublikininkas, tai nori padėti Niksonui ir savo rezoliucija parodyti, kad jis yra už Lietuvos išlaisvinimą. Kai Staszuk įteikė miesto tarybos sekretoriui savo rezoliuciją, paaiškėjo, kad panaši rezoliucija jau ankščiau buvo įteikta demokratu Sheridan, nes ir jo rajone gyvena daug lietuvių. Buvo pasiūlyta įteikti bendrą rezoliuciją (Nukelta į 8-tą psl.)

Pavergtos Lietuvos tautietė Gedimino kalno papėdėje Vilniuje. Netoli tos vietos 1918 m. vasario 16 d. buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė

Po ilgų svarstymų Petrukas pagaliau nusprendė tai įvykdyti. Niekas jo nuomonės jau nebūtų pakeitęs. Net senasis mokytojas, kurį jis taip gerbė ir mylėjo. Tam jis ruošėsi visus metus. Galvojo apie tai ne tik dieną, bet ir naktį sapnavo. Apgalvojo viską, ligi mažiausios smulkmenos.

Susidėjo dabar į knygų krepšį viską, kas jam buvo reikalinga: ilgas, storas vinis, plaktukas, virvė ir du gabalus varinės vielos. Apsvarstė ir savo pirmuosius žingsnius. O kai bus labai augštai, nesizvalgs žemyn, kad jo negadintų augščiau. Lips atsargiai ir iš lėto, vėliau ir iš visų pusių. Taip, kaip lipdavo į augštesnius medžius ant stačių Nemuno krantų. Nevieną aitvarą ten iš pačios viršūnės buvo išėmęs.

Jau artėjo vakaras, bet motina dar nebuvo grįžusi. Po tėvo mirties ji vis dažniau išeidavo ir ilgiau užtrūkdavo, valydamą turtelį giesnių kambarius ir plaudama skalbinius. Petrukas vienišas sėdėdavo tarp keturių kambario sienų. Vakarai praigydavo bežiūrint į tuščią, siaurą gatvę, kurioje retai kas idomėsio pasirodydavo.

Motina juo pasitikėjo. Jei kartais grįžti ir neradavo sūnų namie, nerūpėjo, kad bus išbėgęs su padužomis. Petrukas buvo ramaus ir tylaus būdo savo melynomo, liudnomo akim žvelgdamas į kiekvieną naują daiktą su nuostaba ir džiaugsmu.

Draugu jis neturėjo. Iš priegimties būdamas kuprotas, savo amžiuo buvo permažas. Jo vienmečiai visa galva buvo augštesni. Gal ir už tai klasės draugai jo vengė. Kai pertraukė metu visa klasė susikibino rankomis šokdavo rateliu, ne viena mergaitė nenorėjo būti šalia jo, šokti ir sukis su juo ratelyje. Kartais besisukancia-

me sukuryje, rodos, neišvengiamai jau kuri nors turėjo paduoti jam ranką, bet visada būdavo priežastis išsisukti ir pabėgti. Tik kai klasėje kas nors neįsprendavo sunkesnio uždavinio ar kuriam aitvaras užstrigdavo pačioje medžio viršūnėje, tada tik priartėdavo prie jo. Bet ir tie, kuriems jis visada nuširdžiai padėjo, greit Petruką užmiršdavo. Lygiai su visais kitais juokdavosi iš jo ir, daugdami kumštis jo kuprą, sutartinai dainuodavo:

Kupris geras mokins

Nes už jį galvoja trys —

Akyš skaito, rankos pašo,

O kupra klaidas jam taiso...

Petrukas jautė, kad visi jį laikė daug žemesniu už save. Gal dėlto, kad jis nemokėjo gražiai padėkluoti eilėraščių, nesugebėjo nei būti artistu mokyklos pasirodymuose. Prieš bentkokią šventę, kai be išimties visi turėdavo kokias nors pareigas, jam tekdavo tik šluoti kėmą ar paberti smėlio ant slidžių takų žiemą. Tai buvo viskas, ką jis sugebėjo.

"Ne, tai dar neviskas", ištare dabar pats sau pusalsiai ir užsidėjo knygų krepšį ant nugaros. Atsargiai praverė trobos duris ir bailiai apsidairė.

Miestelio gatvė buvo tuščia. Vakaro prieblandos šaltumas greit pėvėrė jo menką švarkele ir į šurpas nukrėtė krūtine. Nenorėdamas ką nors daugiau pamatyti, greit smuko už kepyklos. Čia dar kartą apsidairė ir tiesiai pasuko siauru taku į augštą Nemuno skardį, kur auštolį viršūnės siekė pačius debesis. Tai ten, savo rūšiu išidumu iškilęs virš visų viršūnių, dunksojo tolimoje pilies bokštą.

Čia daug kartų buvo buvęs. Didelė aikštė prie pilies griuvėsių buvo tuščia, apdengta ledu ir sniego kumpais. Belapiai medžiai dabar stūksojo vieniši ir

PETRUKO VELIAVA

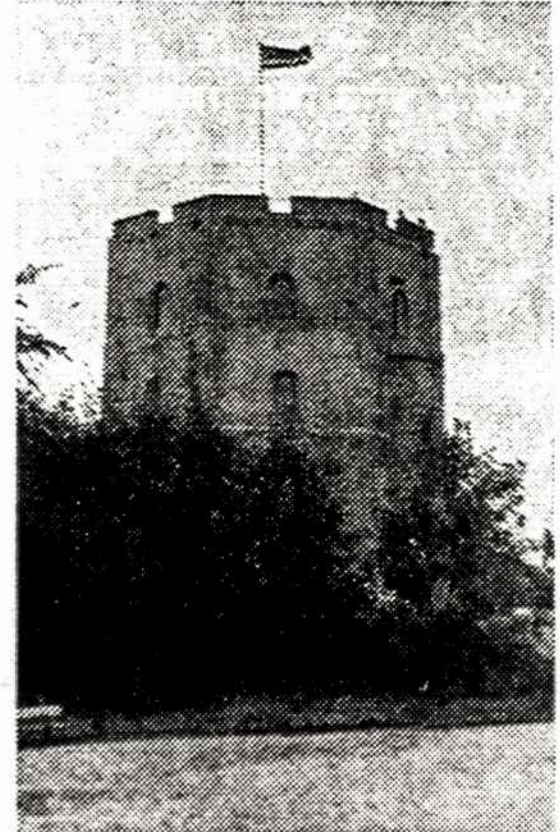
VYT. TAMULAITIS

išsiganę nejaukioje tyloje. O vasara, kai Lietuva buvo laisva, čia susirinkdavo beveik visos miestelis. Kaip senasis mokytojas pasakojo, pilies vartai ir sienos buvo apkabinti vainikais ir beržų šakomis. Mažos vėliavėlės plazdėdavo vėjyje, o ant augsto pilies bokšto Vasario 16, iškilndavo didžiulė vėliava, skeldama visiems laisvės džiaugsmą. Ją iškeldavo ten miestelio gaisrininkai, atvykę čia su savo ilgomis kopėčiomis, geležiniais kabliais ir blizgančiais šalmiais. Kai senasis mokytojas tai imdavo pasakoti, jo balsas kartais lūždavo, akys imdavo žibėti, žodžiai, rodos, birtavo birdavo pro pravertus lūpas, lyg jis būtų pasakojęs tik gražią, nuostabią praieities pasaką, kuri tapti neseniai dar buvo tikra, gyva ir savomis akimis matoma...

Pats Petrukas atsiminė tik šurkščią, dygį telpo barzdą, kai laikė jį ant rankų augštai iškelčiant, kad pro kitų galvas galėtų pamatyti šarvotuosius kareivius, bandančius įsiveržti į pilies kėmą, kuriems su popierinėmis kuokom buvo daužomi šalmai, ir jie virto viens po kito visi iš eilės, lyg tikrai būtų buvę primušti...

Be to po pilies bokštą niekada nebesuplėvėdavo didžioji vėliava. Jis stūksojo apleistas ir vienišas, išsitiesęs pro medžių viršūnes, kaip kareivis be kepurės...

Petrukas slaptai staiga sužinojo... Bet tylėjo sukanęs dantis net ne puse žodžio apie tai niekam neprisitardamas. Senasis mokytojas pėnai Vasario šešioliktojo norėjo į pilies bokštą iškelti vėliavą. Jis net tarėsi su vienu patikimu jaunu vyru, kuris buvęs geras laiptotojas. Bet nors ir daug pastangų dė-

jes, mokytojas savo plano neįvykdė. Petrukas nesužinojo kodėl. Tai ne tik jo nenuliūdino, bet dargi dideliu džiaugsmu pakuteno krūtine. Juk jis tai gal lengvai padaryti už savo mokytoją. Ar nebūtų didelio didelio džiaugsmo mokytojui, kad jo svajonė pagaliau išsipildė? O mokytojas toks jam buvo geras. Visada jį užtardavo, neleidavo klaseje niekam jo skriausti, iš jo juoktis. Jis tik vienas rasdavo progą jį pagirti.

Petrukas suprato, kad savo sumanymą vykdydamas, turėjo būti atsargus. Niekam negalima buvo to pasakyti ir klausiti patarimų. Net ir po labai slapto šnabždesio pėnai pasisklido miestelyje kalbos, kad atvažiuos slaptoji policija tardyti. Petrukas sužinojo, kad gerasis mokytojas atėjo slapčia naktį pas jo motiną ir paliko senąją vėliavą, kuri ankščiau kabėdavo mokyklos kieme. Jis ją laikė paslėptą, kai mokyklėje liepė iškelti kitą, svetimą vėliavą.

Nors niekas Petrukui apie tai nebuvo sakęs, bet jis viską žinojo. Žinojo ir kur motina paslėpė mokytojo vėliavą. Paslėpė gerai, taip, kad niekas jos nebūtų radęs. Bet ji ramiai ir saugiai dabar glūdėjo po jo suodinais marškinėliais prie krūtinių. Jis net jautė jos mielą šilumą arti širdies, kai žvarbus vėjas nuo Nemuno klaurai dabar skverbėsi per jo drabužius.

Visos kalbos miestelyje greit nutilo. Slaptoji policija neatvažiuo. Tik daug vėliau, jau pavasarį aštunt, milicijos viršininkas aptvėrė pilies bokštą spygliuota viela ir prikaldė didelę lentą su užrašu: "JEI TIE GRIEŽTAI DRAUDŽIAMA. PAVOJINGA GYVYBET".

Be mažai kas jį tai kreipė dėmesį. Užmiršo ir kalbas apie mokytoją. Draudimas įeiti į pilies bokštą ne tik Petrukui, bet ir kitų vaikų nebaugino. Visi, kaip ir ankščiau, karstydavosi sienomis, žaisdavo kareiviais ir slapukais. Rasdavo kiekvienas pro spygliuotą tvorą gausybę slapty įėjimų ir išėjimų.

Ir dabar čia atėjus, nors buvo žiema, Petrukas jautėsi drąsiai. Tik ilindęs į bokšto vidurį, pasijuto nejaukiai, staiga apsuptas didelės, neįprastos tylos. Bokštą viduje buvo tuščias ir platus, tik pamazą susiaurėdamas viršūnėje.

Petrukas dar niekad nebuvo įkopus į pačią bokšto viršūnę, nors žinojo visus geležinius virbalus, kurie dar buvo likę mūre nuo to laiko, kai prieš šimtus metų, pavojaus metu, kareiviai kopdavo į bokšto viršūnę ir uždegdavo ten smalos staltieses. Tai būdavo ženklas, kad Nemunu atplaukia prieši. Kaip mokytojas tvirtino, šią išėjimą

ugnį matydavo net septynios kitos pilys ant Nemuno vingių. Bet kitų pilių jau nebėra. Vienas jų išgriovė prieši, kitas su naikino laikas ir žmonės, išsiritindami jų pamatų akmenis savo naujų sodybų pamatams.

Pajutęs šaltą drebulį, Petrukas prisuko prie sienos ir nusitvėrė žemiausiąjį virbalą. Kokie lengvi buvo pirmieji žingsniai. Ne viena, o šimtus kartų išbandyti. Kaip voverė jis kabinosi į viršų, lengvai ir tiesiai. Tik kai pasiekė augštį, kur dar niekada nebuvo pastatęs kojos, širdis be jokios priežasties ėmė smarkiai plakti. Rankose staiga pajuto silpnumą, o įtempti blauzdų raumenys skausmingai ėmė virpti.

Petrukas pasiekė tą pačią pavojingą pusiaukelę, kurią sutinka kiekvienas pasiryžęs. Kaip ir kitus, taip ir jį tai nematoma sunki ranka staiga sulaukė ir ėmė stumti atgal.

Zvilgtelėjęs žemyn, išsigančio. Juodi, tamstūs šešėliai apaciole, lyg juodas užpelnių vanduo sukosi ir kilo į viršų, savo geležiniu šalčiu pasiekdamas kojas, juosmenį ir krūtine. Drebulys ėmė krestį jo visą kūną. Tirpstantios rankos vos išlaikė prisiplojusį prie mūro sienos. Rodos, ims ir atsities nutirpę pirštai. Krepsys ant nugaros stebimai sunkėjo vis labiau verždamas pečius. Atėjo staiga noras mesti jį žemyn. Pirštai patys, prieš jo valią, jau siekė raiščio po pažastimi.

Staiga Petrukas krūptelėjo ir nustojo alsaves. Jis kažką išgirdo. Bet tai buvo tik juoko aidas, atskridęs ten iš mokyklos. Jis vėl ir jį vėl pasikartiojo. Pamažu grįžo ir pasitikėjimas ėmė drąsą ir jo vidų. Netoli nuo pilies, mokykloje, buvo susirinkę visi jo klasės. Ten buvo ir naujasis mokyklos vedėjas. Dažnai jis vakarais ten kviesdavosi vyresnius berniukus ir

mergaites, juokdavosi iš Lietuvos istorijos ir iš tų, kurie kentėjo ir mirė už krašto laisvę. Bet jo senasis mokytojas buvo visiški kitoks. Jo papasakotos istorijos nuotrupos žavėjo ne tik jį, bet be išimties visus. Jis rasdavo laiko ir pažiūsti su vaissais, ir aplankyti namie susirgusius, ir patysytį už ausies išdykėlių taip, kad neišgąstytų naujausiojo, o tik duotų pajusti tvirtumą rankos, kurios kiekvienas mostas paliedavo daugiau širdį, o ne kūną...

Ir kai tik Petrukas atsiminė dabar savo gerąjį mokytoją, patys pirštai pradėjo grabalioti augštesnio naujo virbalą, į kurį galėtų įsikibti. Bet siena buvo tuščia. Ten, daug augščiau, ju buvo visa eilė, bet šitas tarpas buvo tuščias.

"Aš įsiklausiu naujus", ištare pats sau, tvirtai žinodamas, ką turi daryti pagal senias apgalvotas planas. Viena ranka laikydami, kita atsargiai išsiėmė iš krepšio virvę ir prisiršo per pusę prie tvirtos virbalos. Prisielaikydamas kaire, išsiėmė ilgą, storą vinį ir įsiekė virš galvos, juosmenį ir krūtine. Drebulys ėmė krestį jo visą kūną. Tirpstantios rankos vos išlaikė prisiplojusį prie mūro sienos. Rodos, ims ir atsities nutirpę pirštai. Krepsys ant nugaros stebimai sunkėjo vis labiau verždamas pečius. Atėjo staiga noras mesti jį žemyn. Pirštai patys, prieš jo valią, jau siekė raiščio po pažastimi.

Baimė staiga išnyko, lyg jis būtų stovėjęs ant tvirtos žemės savo kieme, o ne pavojingai pakibęs bokšto viršūnėje. Arti, visai arti, rodos, jau švietė klauros bokšto viršūnė ir laimėjimas. Dar tik viena vinis, dar tik kita. Visokios nepasisekimo abe-

(Nukelta į 6-tą psl.)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

JONO JABLONSKIO 110-tąsias gimimo metines kauniečiai atžymėjo Kauno literatūros muzėjaus ir miesto kraštotyros muzėjaus surengta konferencija, kurioje buvo perskaityta keletas pranešimų. Dalyvavo muzėjaus darbuotojai, kraštotyrininkai, augstųjų ir vidurinių mokyklų dėstytojai, liaudies universiteto literatūros fakulteto lankytojai. Didžiojo kalbinto, liaudies universiteto literatūros fakulteto lektorius, J. Jablonskio giminėje yra atidengta memorialinė lenta, o Griškabūdįje viena gatvė pavadinta Rygiškių Jono vardu.

VILNIAUS TELEVIZIJOS TEATRAS šiemet jau paruošė du premjerinius spektaklius — H. Remeikos pasaką „Sidabrinis smuikas“ ir latvių dramaturgo S. Gulbio penkių novelių dramą „Vienišas liepsnantis klevas“. Pirmąjį spektaklį, kuris buvo dail. G. Lukoševičiūtės debiutas televizijoje, režisavo V. Gruodis. Antrojo spektaklio režisoriaus — B. Bratkauskas, Pakalnio pagrindinio vaidmens atlikėjas — dramos aktorius H. Kurauskas.

DVIEJU DALIŲ SPALVOTĄ FILMĄ apie Herkų Mantą kuria Lietuvos kino studija. Šio nelengvo darbo emėsi rež. A. Griškevičius ir operatorius J. Tomkevičius. Scenarijų turėtų pagal J. Grušo knygą parašė S. Saltenis.

VILNIAUS OPEROS TEATRAS surengė lietuvių, rusų, Vakarų Europos tautų liaudies dainų, romansų ir operų arijų koncertą. Programą atliko solistai E. Čiudakova, V. Norėika, J. Stasiūnas, G. Apanavičiūtė ir V. Kuprys.

R. VOKIETIJOS LEIDYKLA „Rutten und Loening“ R. Berlyne išleido Kazio Borutos „Baltaragio malūną“ („Die Mühle des Baltaragis“). Knyga iš rusiško vertimo į vokiečių kalbą išvertė Lizelotė Remanė, lino-raizniais iliustravo grafikė Sigrid Huse, remdama senosios lietuvių grafikos tradicijomis. Ir vertėjos, ir grafikos pavidarų yra sulietuotos — iš jų būtų sunku atspėti vokišką formą. Knygos applanke pateikiama žinių apie K. Borutos gyvenimą ir kūrybą.

PABALTIJO KINO MEGEJŲ festivaliui Liepojoje buvo pristatyta 30 dokumentinių, vaidybinų ir eksperimentinių filmų. Geriausių vaidybinio filmo pripažinta estų „Žemės blaiki žaidimas“, dokumentinio — latvių „Rygos vartai“. Specialaus prizą už režisūrą sulaukė Vl. Blinstrubas ir A. Mikutėno eksperimentiniai filmai „Išsikūlimas“ ir „Žmogus“. Pirmavysių filmų tarpe minimos V. Laukio juostos „... Bičiulis, brolis“ ir „Aristokratų raginimas“. Keptą žąsį už savo filmo „Varžtas“ optimizmą laimėjo V. Vitkauskas.

P. A. N. E. V. E. ŽIO SAVIVEIKLINIO OPERETOS teatro kolektyvas, vadovaujamas M. Karkos, atšventė veiklos dešimtmetį. Sukaktuvininkai ruošia naują premjerą — E. Kalmano operetę „Montmaro žibuko“.

KRETINGOS RAJONO kultūros skyrius ir kraštotyros draugija atžymėjo pirmojo lietuvių botaniko kun. Jurgio Pabrėžos, OFM, 200 metų gimimo sukaktį. Apie šio kretėnėlio gyvenimą ir darbus kalbėjo kompartijos Kretingos rajono komiteto skyriaus vedėjas S. Stropus, apie nuopelnus Lietuvos botanikos mokslui — Vilniaus universiteto prof. J. Dagys, laimėjimus liaudies medicinoje ir farmakologijoje — Kauno medicinos instituto docentas E. Kanopka.

TENORAS VIRGILIUS NOREIKA sausio pabaigoje vėl dainavo Vladimirą Irgorčevį A. Borodino operoje „Kunigaikštis Igoris“ Maskvos didžiąja teatre. Dirigentas Markas Emelis spaudai padarytame pranešime pritarė, jog V. Noreiką žada kviešti atlikti pagrindinį Kavaradosio vaidmenį G. Puccini operoje „Tosca“, kurios premjerai ruošiamasi Maskvoje. Vilniaus televizijos sukurtas filmas „Dainuoja Virgilijus Noreika“ paskatino Maskvos „Ekranu“ meninę vadovybę pagaminti naują spalvotą muzikinį filmą televizijai apie šį lietuvių dainininką.

KOMPOZ. JUOZO KAROSO muzikos vakarą surengė Klaipėdos filharmonija. Žodį apie savo gyvenimą ir kūrybą tarė pats kompozitorius. Jo harmonizuotas liaudies dainas atliko Vilniaus operos solistai V. Česas, R. Tumalevičiūtė ir S. Laurinaitis.

VILNIAUS KINO TEATRE „Lietuva“ atidarytojo grafikos darbų parodą atidarydavo dailininkai A. Skirytė, V. Černiauskaitė, N. Kaminskaitė, A. Sargailienė, L. Barisaitė, V. Jukūnas, A. Kalinauskas, A. Pakeliūnas ir E. Jurenas.

„LIETUVOS TEISES PAMINKLŲ“ serijos pirmuoju tomu „Minties“ leidkla Vilniuje išleis „Lietuvos antrojo statuto“ tekstą originalio kalba su lietuvišku vertimu, plačiu įvadu, rodyklėmis bei kitais priedais. Jai taipgi yra pasiūlyta išleisti ir „Lietuvos pirmojo statuto“ akademinį leidinį, kuris apimtų visus išlikusius tekstus originalo, lotynų ir lenkų kalbomis. Pagrindą bus imamas seniausias ir autentiškiausias Pirmojo statuto tekstas.

TARPTAUTINĖ FIZIKŲ KONFERENCIJA bus Vilniuje birželio mėnesį. Be vietinių ir sovietinių fizikų, dalyvavs svečiai iš užsienio, tyrinėjantys plazmą bei nestabilumo reiškinius puslaidininkuose. V. Kst.

LIETUVIŲ RASYTOJŲ DRAUGIJOS premijos komisija sudaryta Čikagoje: Algirdas T. Antanaitis, Anatolijus Kairys, Vincas Ramonas, Povilas Gaučys ir Lietuvių Fondo atstovas dr. Kazys Ambrozaitis. Bus vertinamos 1970 m. išleistos literatūrinės knygos lietuvių kalba. Premijai \$1000 duoda Lietuvių Fondas. Leidyklos prašomos tuojau siųsti savo išleistų knygų po egz. premijos komisijai: P. Gaučys, 3222 W. Marquette, Chicago, Ill. 60629, USA.

RASYTOJAS STEPAS ZOBARSKAS atšventė amžiaus šėšiasdešimtmetį Niujorke. Pradžioje svajones tapti poetu, suaktuvininkas pasirinko beletristą kelią, pagrindinį dėmesį skirdamas vaikams, jaunimui, lietuviškajam kaimui. Jis yra parašęs ir išleisvė kelio knygų, laimėjęs premijų. Jau 1947 m. vokiečių kalba buvo išleistas S. Zobarsko novelių rinkinys „Das Lied der Sennen“ („Dalgų daina“), o vėliau juo susidomėjo ir amerikiečių antologija „Best Short Stories for Boys and Girls“, paskelbusi vokiškam leidiniui pavadinimą daviausią novelę „The Music of the Scythes“. S. Zobarsko išleista Manyland Books leidykla lig šiol yra išleisvė 18 lietuvių autorių knygų anglų kalba, jų tarpe ir paties steigėjo „The Maker of Gods“, „Bobby Wishingmore“. Šiuo metu ruošiamos spaudai 9 knygos, kurių trys bus lietuvių autorių. Šioje srityje suaktuvininkui talkina anglistės specialybė įsigijusi ju dukra Nijolė. Lietuvių kalbon S. Zobarskas yra išvertęs M. de Unamuno „Tetą Tulą“, K. Hamsuno „Po rudens dangumi“, G. de Maupassant „Moters širdį“, W. S. Maugham „Dalytą vualį“.

LKD BIRUTES DRAUGIJOS pakviesta, Čikagos Jaunimo Centre pasikaita „Kambodijos kultūra“ skaitė Lojolos universiteto prof. Danguolė Variakojytė, antropologijos daktarė. Paskaita buvo iliustruota spalvotomis skaidrėmis, vaizduojančiomis dabartinį kambodiečių gyvenimą.

LOS ANGELES MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ iniciatyva vasario 27 d. 6 v. v. Sv. Kazimiero parapišoje salėje bus suvaidinta Danutės Brazytės-Bindokienės pasaka „Lituanica X pirmoji“ apie trijų JAV lietuvių kelią ir nuotykius melyniojo žemogio planetoje. Premjerinį spektaklį režisuoja Algimantas Zemaitis.

LITUANISTIKOS I N S TITUTAS, vadovaujamas pirm. dr. V. Maciūno, ir savo narių eiles korespondenciniu balsavimu priėmė J. Blekaitį, A. Matulį, G. Zidonį-Viebrinę, C. Grinčevičių, J. Slaveną, K. Račkauską, J. Smulkstį, G. Krivickienę, I. Gražytę, H. Nagį, A. Rukštelę, J. Zilevičių, R. Krasauską, B. Maciūką, L. Sabaliūną ir V. Vardį. Instituto suvažiavimas bus gegužės 29–31 d. Čikagoje, Mid America Inn patalpose.

DAIL. ALBINO ELKSAUS sukurti vitražai papuosė Niujorko Bronx dalyje pastatytą naują modernią St. Frances de Chantal bažnyčią. Ju pagrindinė tema — meilė, laikas, amžinybė. Vitražas pagamino dail. A. Elksus ir jo bičiulio vadovaujama Durhan studija.

PROF. DR. A. SLEPETYTE-J. NACIENE, dėstanti prancūzų literatūrą, kultūrą ir civilizaciją, Niujorko universitete pastatė P. Čaikovskio baletą „Francesca di Rimini“, Pace kolegijoje — R. Rodgers operetę „Pal Joey“. Ji yra buvusi Kauno operos ir balet teatro balerina.

GRAŽUS KONCERTAS žurnalui „Lituanus“ paremti buvo surengtas Čikagos Jaunimo Centre. Programą atliko sopranas Dalia Kučienė, programon įtraukusi kelias Haendelio, Verdi, Mocarto, Bellinio operų arijas, prancūzų kalba atliktas Faure dainas ir lietuvių kompozitorių kūrinius. Lietuviškajai koncerto daliai atstovavo retai koncertuose girdimos J. Gruodžio dainos „Aš svajoju svajonė“, „Liti-liu“, „Diemedžiū žydėsiu“, „Sudeginkit mane kaip raganą“. Paskutiniųjų dviejų tekstui J. Gruodis yra panaudojęs S. Nėries eilėraščius. Siame koncerte D. Kučienė klausytojus supažindino su pirmą kartą scenoje nuskambėjusia VI. Jakubėno daina „Baltosios piršlybos“. Plojimų susilaukė ne tik dainininkė, bet ir scenon iškviestas naujosios dainos kompozitorius. A. Kučienėi akompanavo čikagietis kompozitorius D. Lapinskas.

KAZIO BINKIO KŪRYBOS VAKARAS Detroito Lietuvių Namuose buvo pradėtas rež. Justo Pusdešrio trumpu įvadinio žodžiu, rašytojo atminimui, skirta tylos minutė. Sceną puošė Vytauto Ogilvio sukurta K. Binkio portretas, ant ažuolo šakų sukabinėti programon įtraukti kūrinių pavadinimai. Populiariaji eilėraščių „Gėlės iš šieno“ deklamavo L. Tautkevičiūtė, „Tamošių Bekepurį“ — V. Gričius, „Vokišką pavasarį“ — V. Ogilvis, „Kriaučių Motiejų“ — H. Dūdė, „Pareiškimų pareiškimą“ — K. Baly. Grupė aktorių atliko „Kiškių sukilimą“, verstine poema „Limpo“ ir pasaką „Baltasis vilkas“. Ju gretom priklausė seserys Laimutė ir Aldona Tautkevičiūtės, R. Skrebutėnaitė, R. Selenis, L. Mikulionis, A. Paškus ir K. Karvelis. Dramos „Gėralinė repeticija“ ištrauką suvaidino K. Baly, K. Gričius, V. Ogilvis ir viso šio spektaklio rež. J. Pusdešris. Spektaklių globiojusis R.Š. 200-sios kuopos vardu padėkoms žodį aktoriams ir vakaro dalyviams tarė R. Sukauskas.

Tipiški lietuviškieji tautiniai drabužiai Kanados valstybiniam žmogaus muzėjui. Tokių nuotraukų išsiuntinėjo etnei spaudai agentūra „Canadian Scene“

LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS

Lietuvių liaudies menu susidomėjo Kanados valstybinis žmogaus muzėjus ir sutelkė apšiai medžiagos. Apie tai plačią informaciją paskelbė spaudos agentūra „Canadian Scene“, kurios paslaugomis naudojasi etninė spauda. Naujaisiam biuletenyje (822 nr.) yra paskelbtas rašinis, kurį čia spausdiname. Red.

Valstybinis žmogaus muzėjus pradėjo tyrinėti lietuvių gyvenimą 1962 m., kai Kenneth Peacock užrašė keletą lietuvių liaudies dainų Toronto. Tai buvo dalis jo kelionės po Kanadą, kurioje jis bandė apžvelgti etninio grupių liaudies muziką bei folklorą. Nuo to laiko mineto muziką skyrė „Centre for Folk Culture Studies“ gerokai praturtino savo rinkinius lietuvių liaudies muzika bei menu.

K. Peacock, padėdamas Danutės Rautinės, užrašė 367 liaudies melodijas — tekstus ir muziką. Iš jų buvo paruoštos 187 melodijos su gaidomis, lietuviškais tekstais ir angliškais vertimais. Lietuvių liaudies dainos pasižymi biologiniu ir kosmologiniu simbolizmu. Turimas rinkinys apima plačią skalę, melės ir vedybinių papročių. Muzikams ir tautosakininkams ypač įdomus lietuvių unikumas — sutartinė. Tai tradicinė polifoninė daina, pasižyminti neįprastais disonansais, teikiančiais daryties atspalvį. Senovėje sutartinės dažnai buvo dainuojamos moterų, atliekant grupinius darbus — verpiant, audžiant, malant ir t.t. Kai kurios jų buvo naudojamos šokiais. Vyrai ir berniukai grodavo sutartinę vienatoniais įvairaus ilgio vamzdeliais — skudučiais.

Iš gausėjančios lietuvių liaudies dainų kolekcijos K. Peacock atrinko 28 dainas apie vedybą ir sudarė atskirą studiją Rūtų vainikas (A Garland of Rites). 1971 m. rudenį planuojama surengti lietuvių liaudies meno parodą Otavoje, valstybės muzėjaus Viktorijos pastate, kuris yra remontuojamas bei praplečiamas, kad būtų daugiau vietos parodomis. Salia turimų 300 ekspozitų, muzėjus galės pasinaudoti privačią gausia A. ir A. Tamošiūčių rinkiniu, kuriame yra labai retų dalykų, vieninteliu S. Amerikoje. Tai lietuvių skulptūros, rankdarbiai ir velykaičiai. A. Tamošiūtis, vienas žymiausių lietuvių liaudies meno žinovų pasaulyje, paruošė iliustruotą parodos katalogą.

Valstybės muzėjus lietuvių gyvenimo tyrinėjimuose glaudžiai bendradarbiauja su Kanados Lietuvių Bendruomene, kurios pirmininku pradžioje buvo Antanas Rinkūnas, o dabar dr. Silvestras Čepas (originalu — Steve, Red.). Rengdamas lietuvių liaudies parodą, muzėjus taip pat bendradarbiauja su Kanados Lietuvių Bendruomene, kuri parodos atidarymo progą planuoja surengti specialų priėmimą šventę. Canadian Scene

„Grįžimas į laisvę“

vana besitartinančios žiemos alkiui nuraminti. Ak, kaip nedaug nužmogintam žmogui reikia, kad jis taptų laimingas. Visa tai S. Rūkienė mato, pergyvena pati ir mums papasakoja.

Be gūdžios Sibiro girių raudos, be žiemos pūgų siautimo su kniubusių pirkelių palėpėse ir be vieno kito saulės šypsnio, ištirusio pro mažus jų langelius, „Grįžimo į laisvę“ autorė pateikia nemažai ir kitokių informacinių medžiagų: apie komunistų niekšiską barbariškumą, apie tremtinių broliškumą, vienybę, susipratimą ir, žinoma, kaip kurių judosišką išdavikiškumą. Kas be to — visur visko esama.

Nemažai ji papasakoja ir apie gyvenimą Lietuvoje, jona sugrįžus. Tiesa, didžioji žinių dalis vienokiais ar kitokiais keliais mus yra jau pasiekusi. Tačiau nevienas skaitytojas ras kažką ir naujo: apie vasarvietes, apie komjaunuoliškas vedybas, komunistines laidotuves ir t.t. Ji užsimena ir apie kontraversinę kultūrinio bendradarbiavimo klausimą su tauta. Jos nuomonė, žinoma, yra neigiamą, nors čia reiktų daryti skirtumą tarp bendravimo su tauta ir su komunistų partija ar pavergeju. Gal reiktų surasti efektingą bendravimo būdą, aplenkiant Maskvą ir visus jos tarnus.

Lietuvio neapykantą okupantui autorė nusako vaizdiniu kolūkyje, kur laukininkų brigada traukia žitkevičinį posmą:

Per rugienas, per atλους
Eina rusas generolas,
Maskolėnas ir šuva,
Sunio vietoj Lietuva...

Maskolio nemylėti ne mažasis stirniukas Palangos parke, nes šeimnininkas, „matyt, jam skirtą pienelį nukombinavo savo vaikams“, ir jis alkanas prašant čiai žiūri ir vasarotojų rankas, gal kuri išsities ir pasiūlys ir jam kokį skanėstėlį...

Tvirta ranka, gyvu žodžiu ir apkrutusi širdimi rašo S. Rūkienė, atskleidama savo ir bendro likimo draugų gėlą, daugumai jau pasibaigusią mirties karalioje. Jos raštai daug ko prikištino nėra, nors daug ko galima ir suabejoti. Turbūt nemažai skaitytojų pasiklys pačioje knygos sandaroje: tekste nemažai pasikartojimų, nusikundimų ir dejonųjų vis tais pačiais savo ir kitų vargais, komentarų apie panašius įvykius ir t.t. Visi tai knygos plane tampa apsupunkiančia medžiaga, kuri greičiausiai jį pateko dėl skubotumo. Žinoma, kam neskauda, tas ir nedejuoja. Autorė su savo pergyvenimais nesiskiria iš amžių.

Apilamai St. Rūkienės knyga, ją dar kartą peržiūrėjus ir apvalius nuo bereikalingo balasto, yra verstina į anglų kalbą. Tokios nuomonės yra nevienas skaitytojas. Anglai, padovanojus ar paskolinus, tokias knygas mielai skaito. O, be to, knygos pareikalavus bibliotekoje, įeigu jos nėra, ji yra užsakoma. Išvysčius atitinkamą veiklą, knygos išleidimas apsimokėtų net ir finansikams. Betgi mums turbūt svarbiausia ne pinigai, o angliškios visuomenės opinija apie komunistinės Rusijos žverškę imperializmą ir ryšium su juo vykdomą tautųžudystę. Yra faktų, kad net ir pilkasis anglas, perskaitęs vieną kitą panašią knygą, radikaliai pakeičia savo nuomonę apie komunizmą ir apie Sovietų Sąjungą. O mūsų fronte jau yra svarbu ne tik generalai, bet ir eiliniai kareiviai.

Stefanija Rūkienė, GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremties užrašai, II dalis, 1970 m. Kaina 5 dol., kietais viršeliais 6 dol.

A. Kalnins

Atsiųsta paminėti

Kazys Bradūnas, DONELAICIO KAPAS. Čikaga, 1970 m. Didelio formato 94 psl. kietais viršeliais. Kaina \$5. Išleido Mykolas Morkūnas 1.000 egz. tiražu. Grafika — O. Virkau. Spaudė Morkūno spaustuvė, 6051 Ashland Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

AMERIKOS LIETUVIŲ BALSAS, Detroitas, 1945-70. Sukaktuvinis 27 psl. leidinis, paruoštas Stasio Garlauskio. Viršelis, fotografijos ir kompozicija — Eduardo Vasiliausko. Tiražas 500 egz. Išleido Amerikos Lietuvių Balso radijo klubas Detroito. Spaudė „Galinda Press, Inc.“, 6802 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

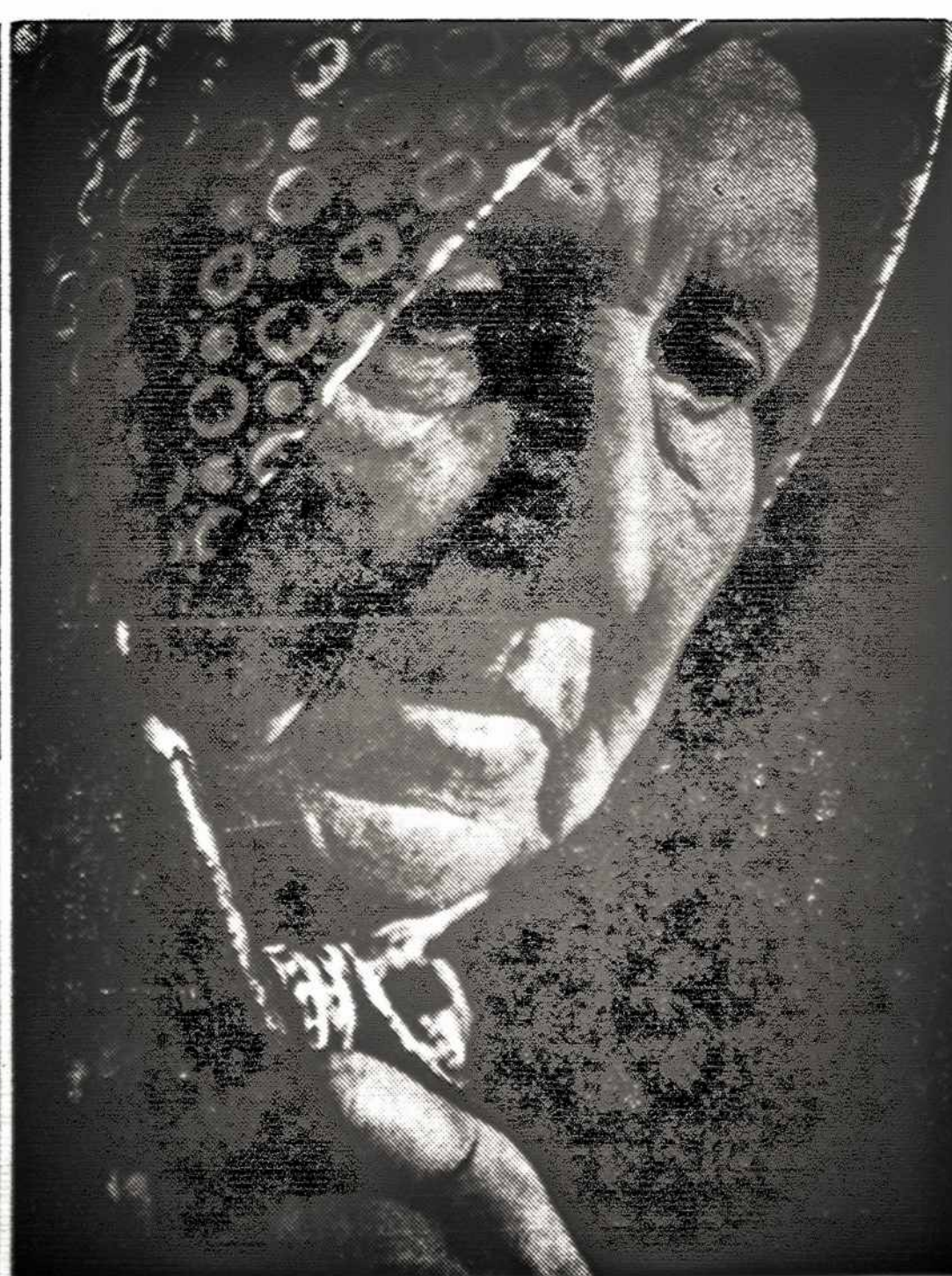
Lietuvių Jaunimo Informacijos Centro biuletenis nr. 1, 1970 m. lapkritis. Redaguoja Gintaras Karosas ir Algis Makaitis. Biuletinio siekis — ryšiai su lietuvių jaunimo organizacijomis ir pavieniais asmenimis. Adresas: Lithuanian Youth Info. Center, P. O. Box 8992, Boston, Mass. 02114, USA. Tel. (617) 268-5575.

EVANGELIJOS SVIESA, 1970 m. žiema. Trimėnesinis religinio turinio

ALBINAS BARANAUSKAS

1971-ųjų Šešiolikta Vasario

Sniegas liūdnas, kaip langų tuštuma,
Uždengta baltomis mėnesienos drobulėm. —
Kada gi išmū valanda? Bus naktis ar diena?
Sprogstant medžiams, kaitroj, lyjant, ar su sniegėm? —
Dabar jau kasnakt vaikystės pilkas vėjas
Budina, balsu skaitdamas raides nuo sienų.
Dabar jau kas rytą, važiuojant užtekėjęs,
Raudonas laužas blykčioja tarpu kamienų.
Blykčioja viltis, kaip krosnis kadaise mokykloje.
Nereikia ne sakyti — dar žiema, dar žiema,
Bet tiesa, ką skelbia vėjas iš pušų sakyklos,
Ir teisybė šneka ta šalta, ta virpanti žara.

C. Sabunka, Portretas. Tai veidas, kuris prisimena Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį

UNITED TRUST REALTOR

BLOOR - RUNNYMEDE, 8 kambariai per du augštus; atskiras, mūrinis namas, garažas ir įvažiavimas. Dvi virtuvės ir modernios prausyklos. Viena skola. Netoli požeiminio.

BLOOR - WINDERMERE, \$27,900; 6 kambarių, atskiras, mūrinis namas, garažas ir įvažiavimas. Didelis sklypas. Namas reikalingas mažai patalynai. Tuojau galima užimti. Pakikimas.

JANE - ANNETTE, \$26,500; vienaugštis, mūrinis 5 kambarių namas. Garažas ir patogus įvažiavimas. Moderni virtuvė ir prausykla. Tuojau galima užimti. Pakikimas.

INDIAN RD. - ANNETTE, \$6,900 įmokėti; atskiras, mūrinis 12 kambarių namas su įvažiavimu ir garažu. 3 virtuvės ir prausyklos. Patogus nuomotis. 3 atskiri butai. Dideli kambariai.

SCARLETT RD., dvibutis (duplex), 12 kambarių. Kiekvienas butas po 3 miegamuosius. Dvigubas garažas ir privatus įvažiavimas. 9 metų senumo. Arti krautuvų ir susisiekimo.

BATHURST - LAWRENCE, 8 butai po 2 miegamuosius su balkonais. Garažai ir privatus įvažiavimas. Metinės pajamos virš \$16,000. Viena skola 7%. Įmokėti apie \$50,000.

BLOOR - DUNDAS, \$2,500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, garažas ir įvažiavimas, 2 virtuvės, gražiai įrengtas rūsys. Arti visų patogumų. Tuojau galima užimti. RIVERWOOD PARKWAY, 4-rių miegamųjų vienaugštis (bungalow), gražių plytų namas su dvigubu garažu ir privatu įvažiavimu. Pilnai išbaigtas rūsys su atviru židiniu. Tuojau galima užimti. 6½% skola. Prašo \$43,900.

Reikalingi namai pardavimui

B. SAKALAS

2320 BLOOR ST. WEST TEL. 762-8255

Namų telef. 766-8479

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:

Pirmad. 10-3
Antrd. 10-3
Trečd. uždaryta
Ketvirtad. 10-3
ir 4.30-7
Penktad. 10-3
ir 4.30-8
Šeštad. 9-12
Sekmad. 9.30-1

MOKA:

už term. indėlius 2 metams 7¾%
už term. indėlius 1 metams 7%
už taupomąsias s-tas (savings) 6%
už depozitus-čekių s-tas 5½%

DUODA PASKOLAS:

asmeninės — iki \$10,000 9%
nekiln. turto — iki \$30,000 8½%

Nemokamos visų narių gyvybės draudimas pagal santykių dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų — iki \$10,000. Pardavus American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Priimame mokėjimus už nekiln. turto, telefonų, elektros, vandenį ir dujas. Mūsų tikslas — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

BLOOR — ALHAMBRA AVE., arti susisiekimo, krautuvų ir parko, 9 kambarių atskiras, mūrinis namas, 2 virtuvės. Ideali vieta gyventi ir nuomoti. Savininkas išvyksta iš Toronto. Įmokėti apie \$8,000; galima tuoj užimti.

HUMBERSIDE — KEELE ST., pajamų namas, 10 kambarių, 4 pirmajame augšte ir prausykla. Trys atskiri butai, patogūs nuomojimui. Dvigubas garažas ir šoninis plotas įvažiavimas. Arti krautuvų ir gero susisiekimo. Įmokėti \$7,000.

SUNNYSIDE — PARKDALE AVE., prie Sv. Juozapo ligoninės, gražus 6 kambarių namas, 2 prausyklos, moderni virtuvė. Garažas su geru įvažiavimu. Savininkas išvyksta į Europą; norėtų galimai didesnio įmokėjimo.

DURIE ST. — COLBECK AVE., 10 kambarių dviejų butų per du augštus namas. Patogus nuomojimui, dvigubas garažas. Įmokėti apie \$10,000. Namas be skolos.

JANE — BABY POINT, gražių plytų namas, 8 kambariai per du augštus. Dvi virtuvės, dvi prausyklos. Garažas ir šoninis įvažiavimas. Įmokėti apie \$67,000.

S. JOKUBAITIS
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

AUTOMASINŲ PARENGIMAS ŽIEMAI, pagrindinis patikrinimas ir sutaisymas, greitas ir sąžiningas patarnavimas.

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College)
Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)

5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)

Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir garolinio stotelės, tepalų, padangos, baterijų ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuoti naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.

Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai

Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.r.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

Vaistai, kosmetikos prekės, trejos devynerios ir kt.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

Extra Realty Ltd.

758 DOVERCOURT RD., TORONTO 4. TEL. LE 1-1161

JANE — ANNETTE, \$15,000 įmokėti, mūro, atskiras 3 butų apartamentas, po 1, 2 ir 3 miegamuosius, 15 metų senumo, 3 modernios virtuvės ir prausyklos, garažas, privatus įvažiavimas. Prašoma kaina \$50,000.

BLOOR — INDIAN RD., mūrinis, atskiras 6 kambarių per du augštus namas, garažas, privatus įvažiavimas. Prašoma \$21,900.

J. KUDABA Namų tel. 783-2105

Lietuva — kiekviename lietuvyje

(Atkelta iš 1 psl.)

to tarybos narys Boyčuk, estų — Heino, latvių — T. Kronbergs, gudų — S. Ziniak ir kt.

Meninę dalį atliko išimtinai jaunimas. „Birbynė“ vadovaujama D. Viskontienės, atliko 7 dainas, kaikurias — su liaudies instrumentų palaida. Skautininko Stepo Kairio muzikinis vietas pagrojo net 9 kūrinius. Ypač atkreipė visų dėmesį puiki deklamatore 9 m. amžiaus Renata Bubelytė, labai gražiai padeklamavusi B. Brazdionio „Siaurės pašvaistę“. Pabaigoje visus smagiai nuteikė įvyk tautiniai šokiai, kuriuos atliko „Gintaro“ šokėjai, palydimi keturių akordeonų, vadovaujami R. J. Karasieju ir D. Balsevytės. Meninė programa baigta „Subatėle“, kurią bendrai atliko „Gintaras“ ir „Birbynė“. Iškilnė baigta visų dalyvių giedamu Tautos himnu. Svečiai ir programos atlikėjai buvo pavašinti Prisiškėlimo par. salėse.

Minėjimas apylinkės valdybos buvo gerai rūpestingai paruoštas bei suplanuotas. Scena gražiai papuošta, tik tokia iškilnė reikėtų tinkamesnio vyčio. Programa, nors ir ilgiau užtruko (2 v. 40 min.) nei buvo planuota, nevargino ilgomis kalbomis. Sklandžiai pranešėjo R. Sakalaitė. Visus žavėjo savo pasirodymu jaunimas, nors ansamblių programa galėjo būti trumpesnė. Apgailėtina salės akustika — labai sunkino meninės dalies atlikimą. Nevieną iškilnės dalyvį stebino aukų rinkimas svečio paskaitos metu. Tai naujovė, kuri neturėtų kartotis. Bet tai dalykai, kurie nepriklauso prie stambumų. Bendras įspūdis yra geras. Rengėjai neabejojoti užsitarnavo visuomenės padėkos.

Toronto dienraštis „The Globe and Mail“ vasario 15 d. laidoje davė trumpą vasario 16 iškilnių aprašymą ir vedamąjį „Nepriklausomybės ir ironija“. Jame dienraštis primena, kad Baltijos valstybių nepriklausomumė buvo 1940 m. Rusijos praryta. Tuose kraštuose esanti įvesta „rublio uždanga“ — išvykimas net turistiniams tikslais labai sunkintas dideliais mokesčiais. Nepriklausomybės metinės lietuviams yra daugiau liūdesio, o ne džiaugsmo diena.

Vasario 16 iškilnės taipgi trumpai aprašytos „Star“ dienraščio vasario 15 d. laidoje. DI.

KANADOS IVYKIAI

Atkelta iš 1-mo psl.

dvejį mėnesių laikotarpį. 1970-71 finansiniais metais Kanados pašto deficitas pakilo iki \$120 milijonų. Pernykštis paštininkų streikas yra padaręs \$30 milijonų nuostolio, o algiu padidintas pareikalavo papildomos \$25 milijonų sumos.

Diplomatinių ryšių užmezgimas tarp Kanados ir komunistinės Kinijos jau yra įvykęs faktas. Pekinge pradėjo darbą diplomatų kvartale atidaryta Kanados ambasada, pirmą kartą komunistinėje Kinijoje iškėlus raudono klevo lapo Kanados vėliavą. Otavon atvyko Kinijos ambasados reikalų vedėjas Hsu Chung-fu vadovaujama 10 diplomatų grupė. Montrealio aerodrome su protesto plakatais komunistus sutiko apie 50 kiniečių, kilmės kanadiečių, remiančių tautinę Kiniją, bet policija jų neprileido arčiau atvykusiųjų. Abi ambasados darbą pradeda tik su reikalių vedėjais — ambasadoriais bus paskirti šį pavasarį. Hsu Chung-fu Otavos geležinkelio stotyje tartu žodžiu pabrėžė, kad Kinija ir Kanada gerbs abiejų kraštų nepriklausomybę, taikų sugyvenimą, bendrą diplomatinių ryšių naudą. Daug kas iš šios pažados yra linkęs žiūrėti skeptiškai, nes Kinijos ambasados, kaip ir kitų komunistinių kraštų, nemaža dėmesį skiria špiunaziui. Ši jų veikla jau ne kartą buvo demaskuota Europoje. Kanados įstatymai neleidžia užsienio-kraštų ambasados turėti nuosavų radijo siųstuvų. Šio principo laikosi ir Kanados ambasados užsienyje. Toli rūsiai tarp Pekingo ir Otavos sudaro nemalonią problemą. Iš karto buvo galvota naudotis telefono kabeliu, bet nuo šios minties atbaidė perdidelis išlaidos. Atrodo, bus priimtas Kinijos pasiūlymas, kad visus kanadiečių ir kiniečių diplomatų šifrutus pranešimus tarp Pekingo ir Otavos perduotų abiejų kraštų trumpųjų bangų valstybinės radijo stotys.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Lietuvos stalo tenisininkė Asta Giedraitienė Leningrade įvykusiose varžybose baigėme prieš praeitų metų meistrę S. Grinberg pralaimėjo 2:3. Trečioje partijoje ji vedė 20:18 ir tik vieno taško trauko iki laimėjimo ir geriausios tenisininkės titulo.

Las Vegas bokso rungtynėse JAV. Sov. Sąjunga J. Juocevičius savo grupėje nugalėjo amerikietį I. Ward. Bendrą minimalinę pergalę 6:5 laimėjo rusai. Sovietų bokso rinktinė buvo sustojusi Denver, Co. Čia J. Juocevičius vėl įveikė savo priešininką J. Farell — šį kartą nokautu.

Sov. Sąjungos krepšinio varžybose Žalgiris nugalėjo estų Kalev 97:81. Dabar žalgiriečiai dalijasi varžybų lentelėje 2:3 vieta. Iki šiol Žalgirio komanda yra laimėjusi daugiausia taškų — 1046.

SPORTAS VISUR

Antrosios moterų pasaulio futbolo varžybos įvyks Meksikoje. Į baigminę grupę pateks 2 P. Amerikos ir 6 Europos komandos. Atrankinės rungtynės žais 13 valstybių. Meksikietės, kaip šeimininkės, ir praeitų rungtynių meistrės danės į baigmę pateks be atrankos.

Olandijoje įvyko Europos greitojo čiuožimo varžybos, kurias daugiaukvoje laimėjo norvegas D. Fornes. Antroje vietoje liko olandas A. Schenk ir trečioje irgi olandas K. Ferkerk.

Europos šalių futbolo rungtynių baigmė kovo baigsis 1972 m. Dabar 32 šalys suskirstytos į 8 grupes ir stengiasi išaikiinti grupių nugalėtojus. Atskirose grupėse šiuo momentu pirmąja: Rumunija, Vengrija, Ispanija, Šveicarija, Belgija, Italija, R. Vokietija ir Turkija.

S. AMERIKOS BALTIEČIŲ

alpinų slidžių varžybas rengia estų slidininkų klubas vasario 20, šeštadienį, Elbow Ski, Bethany, Ont. Po varžybų bus pasilinksminimas. Informacija teikia K. Mandre, 339 Broadview Ave., Toronto 250. Tel. 465-7365.

VYČIO ŽINIOS

Sekcijų vadovai. Vyrų ir jaunių A sekcijai vadovauja A. Klimas, tel. 625-5334; jaunių sekcijai — A. Duliūnas LE 6-1783; vyr. mergaičių — J. Sodonis 534-8390, jaun. mergaičių — M. Nacevičiūtė LE 4-6073 ir R. Underlytė 766-1718; golfo sekcijai — J. Zukas 255-6909 ir M. Ignatavičius RO 6-5963; šaudymo — E. Kuchalskis 233-4791, tiemo teniso — J. Neškaitis OX 1-7798; žiemos sporto — V. Paulionis 488-2274.

KSA pirmenybėse Hamiltone dalyvavo 3 Vyčio komandos: vyrų, jau-

SKATINA SENELIŲ PRIEGLAUDAS

Ukrainiečiai pastatydino 1970 m. namus vyresnio amžiaus žmonėms ir pavadino Ivan Franko Home (767 Royal York Road). Tai vien Toronto ukrainiečiams skirta prieglauda. Vasario 2 d. Ontario socialinių ir šeimos reikalų min. J. Yaremko sukviė visus etninės spaudos redaktorių pokalbį tuose namuose. Prieš jo atvykimą namų direktorė P. Pasternak aprodė labai moderniai įrengtą pastatą. Jame yra vietos šimtui asmenų — vyrų ir moterų. Prašymų esama apie 300. Ten gyvenantieji turi įvairių užsiėmimų — vieni skaito, kiti mezza, audžia, treti siuvinėja rankdarbius, ketvirti piešia ir t.t. Tiems užsiėmimams įrengti atitinkami kambariai. Poilsio salėje įrengta ir koplyčia. M. nister J. Yaremko ukrainiečių

Atėtininkų žinios

Valdybų narių ir vyr. mokesčių globėjų suvažiavimas įvyks Hamiltone vasario 20 ir 21 d. Dalyvauja ne tik valdybų nariai, bet ir tie, kurie aktyviai padeda valdybai arba namato valdybą įteiti ateinančiais metais.

MAS centro valdyba paskelbė rašinių konkursą su viltimi, kad išjudins jaunas pajėgas. Paskirtos šios premijos: prozai — \$50, \$25 ir \$15, poezijai — \$30, \$20 ir \$10. Prozoje rašiny turi būti 800-1500 žodžių. Pasirenkama viena iš pasiūlytų temų. Pasirašoma slaptyvardė ir kartu su rašiniu ar eilėraščiu pridedamas vokas, ant kurio užrašoma slaptyvardė, o voke — tikra pavardė. Konkursas baigiasi gegužės 31 d. Rašinius siųsti MAS centro valdybai. Pasiūlytos šios temos: 1. Pagarba praeičiai, dėmesys dabarčiai. 2. Dialoginis atvirumas aplinkai. 3. Tolerancija ar bespalvė vienybė? 4. Viena atnaujinti Kristuje. 5. Žodžiai ir darbai ateitininko gyvenime. 6. Kada aš pasijutau ateitininku dvasia. 7. Stebiu ir matau apatiją. 8. Pasiaukojimo reikalingumas dvasinei koibei išlaikyti. 9. Reikia ne tik norėti, bet ir ištęsti. 10. Ar dera lietuvių rūpestį palikti tik vyresniajai kartai? 11. Intelligentiškumas kaip žmogiškas šviesumas. 12. Pažinti žmogiškus reikšmės gyvenime. 13. Vaikai praugo vaikystę amžiumi. 14. Ateitininkas ant menulio. 15. Statykim tiktus, o ne sienas. 16. Visuomeniškumas — visų dorinė pareiga. 17. „Nerandu ką veikti“. 18. Idealizmas ir materializmas. 19. Atvirybė laukui, ištikimybė idealui. 20. Žmogiškoji didybė galima visais laikais ir visose sąlygose. 21. Idealizmas brestas kardiniesinė pareigose. 22. „Svečia mums kryžius ant mūsų vėliavos“.

Skautų veikla

Minint Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 53-ją sukaktį, vasario 14 d. „Satrijos“ ir „Rambynų“ tautai organizuoti su vėliavomis dalyvavo pamaldose Sv. Jono Kr. bažnyčioje. Jaunimui skirta pamokslą pasakė kun. J. Staškevičius. Popiet Central Tech. auditorijoje KLB Toronto apylinkės valdybos suruošto minėjimo programoje su nauju repertuaru gražiai pasirodė skautininko Stepo Kairio muzikinis vienetas, vadovaujamas Z. Silininkaitės. G. Kalinausko ir globojamas S. G. Valiūnienės.

Kelionės į Europą reikalauja būvo sušauktas trečiasis posėdis vasario 10 d. I Londoną išvyksta liepos 8 d. Pabuvus Londone dvi dienas, autobusais bus kelijama per Belgiją, Prancūziją, Šveicariją, Vokietiją, Italiją, Monako ir Austriją. Grįžtama liepos 31 d. ar rugpjūčio 1 d. Jau laikas užsakyti lėktuvą, todėl prašoma visus greitai apsispręsti. Važiuojantieji iki kovo 1 d. teatsistudija \$50 pašto perlaide ar čekiu: Mrs. D. Keršis, 487 Windermere Ave., Toronto 9, tel. 762-5521. Gali registruotis ir neskaudai. Minimalus \$50 įnašas reikalingas lėktuvo užsakymui, o prieš tai skelbtasis registracijos mokeskis liečia tik stovyklą.

Vasario 7 d. jaun. skaučių „Tulpės“ ir „Rūtis“ dr. v. vad. sl. B. Abramaitienės ir sl. R. Mažeikaitės, surengė draugovių šventę-sveiką. Įžodį davė A. Bartininkaitė, V. Gataveckaitė, L. Morkinaitė, S. Šernaitė, A. Siminkevičiūtė, L. Totoraitė, A. Kasperavičiūtė, L. Keršytė, A. Kojelė ir L. Žilinskaitė. Davusios įžodį „Satrijos“ tauto vardu sveikino S. D. Keršienė ir vilkiukų vardu S. J. Dambaras. Kaktarašius užrėšo S. D. Keršienė, tėvynės mazelius — kun. A. Žilinskas ir T. Augustinas, OFM, gerojo darbo — tėveliai. Po iškilmingos dalies sekė lautas, kuriam vadovavo sl. R. Mažeikaitė. Po lauto pasivažiavinta pyragaičiais, sūriais ir kavute. Jaun. skautės dėkoja vėliavos mecenatams p.p. Viskontams už atsilankymą ir vaishes, tėvams pranciškonams — už salę ir gausiai atsilankiusiems tėveliams — už viską. C. S.

Australių baleto grupė, kuri lankosi S. Amerikoje, yra dvi lietuviškos pavardės — šokėjas J. Janušaitis ir L. Minkus („Don Kichoto“ muzikos autorius). Toronto O'Keefe Centre grupė turėjo nemažą pasisekimą, juoba, kad joje dalyvavo garsus rusų baleto šokėjas Nurejevas, pasitraukęs į laisvę ir atsiskaisęs sovietinės vergijos. Spektakliai buvo gausiai lankomi. Juose matėsi daug lietuvių veidų. J. V.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ PARAMA KREDITO KOOPERATYVE

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6½% už 1 m. term. dep.
7% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8½% už mortgicijus

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santauju dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta). BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

QUEEN — EUCLID, palikimas, 11 didelių kambarių, atskiras plytinis namas, šiltu vandeniu šildomas, 2 prausyklos, privatus įvažiavimas, garažas, geras kambarių išnuomojimui namas, be skolos.

QUEBEC — DUNDAS, \$3,500 įmokėti, 6 šviesūs kambariai, 2 modernios virtuvės, nauja šildymo krosnis, įvažiavimas, prašoma \$19,900.

JANE — ANNETTE, vienaugštis (bungalow), prašoma \$26,500; plytinis, atskiras, nauja šildymo krosnis, garažas, didelis sklypas.

RONCESVALLES — GARDEN, prašoma \$33,900, atskiras plytinis namas, 7 dideli kambariai, poilsio kambarys, šiltu vandeniu šildomas, 2 modernios virtuvės, šoninis įvažiavimas, garažas, 8½% paskola.

JANE ST., dvibutis (duplex) plytinis 10 kambarių atskiras namas, šiltu vandeniu šildomas, šoninis įvažiavimas, atvira paskola 8½%; mėnesinės pajamos — \$175 ir \$180.

1082 BLOOR ST. W., TORONTO 4, Tel. LE 4-8459

Turime krautuvų, namų vasarvietę, viešbutį, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat paripiname geresnėmis sąlygomis paskolų — mortgicijų. VYT. MORKIS, A. BLUDZIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOSKI

DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA KANADOJ SPECIALI EUROPIETISKŲ SKANESTŲ KRAUTUVĖ, TURINTI PUKIAUSIOS KOKYBĖS IR DIDŽIAUSIO PASIRINKIMO KONKURENCINIS KAINOMIS GAMINIS

tip-top MEATS delicatessen

1727 Bloor St. West (Prieš Keele St. požeiminio stotį)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
Fairview Mall, Sheppard Ave. / Don Valley Parkway

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

(Atkelta iš 5 psl.)

zoliucija, bet Stascek nesutikęs. Royko toliau pažymi, kad miesto taryboje nariai šaukiami pagal jų rąjono numerį. Tad Stascek esą tikėjosi, kad jis rezoliuciją galės pateikti pirmasis, nes jo rąjonas yra 13-tasis, o jo oponento — 16. Tačiau, lyg tyčia, tą kartą buvo šaukiama 15. galo. „Paiskėjo, kad ne Stascek, bet Sheridan pirmasis pradės laisvinti Lietuvą“.

PRIEŠ KELIS MĖNESIUS Čikagos Lietuvių Fronto Bičiulių buvo planavę surengti dr. Zenono Rekašius paskaitą — „Gyventojų kaita sovietų okupuotoje Lietuvoje“. Pa-

skaita plačiai dideliais skelbimais išgarsinta spaudoje, bet per dieną prieš jos datą pranešta, kad ji nukeliama vėlesniam laikui. Paiskėjo, jog tai padaryta dėl atsiradusio nuomonų skirtumo apie paskaitininko priimtumą. Paskaita įvyko Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Atvyko nemažai žmonių. Diskusijoms vadovavo dr. P. Kisieliū.

TRUMPAI IS ČIKAGOS. Dr. Milda ir dr. Stasys Budriai buvo išvykę į tarptautinį medicinos kongresą Meksikoje. — Anglijos lietuvių klubas rengia tradicinį Užgavėnių vakarą vasario 20 d. Jaunimo Centre. — Vasario 28-29 d. d. Marijos Augst. mokyklos salėje įvyks „Margarito“ rengiamas koncertas, kurio programoje bus simfoninė muzika. — Cicero Lietuvių Bėndruomenė rengia Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą vasario 28 d. Sv. Antano par. salėje. — Adv. Antanas Suglitas mirė vasario 2 d., sulaukęs 80 m. amžiaus. Buvo vienas žymiausių teisininkų Lietuvoje, Lietuvos trijų seimų atstovas.

ELEKTROS RANGOVAS
Fleet Electric Co. Ltd.
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte
923-7194. Sav. A. Čeponis

Skirtumas
— Koks yra skirtumas pas jus tarp krikščionies ir komunisto? — klausia Lietuvos atvykęs turistai. — Krikščionis tiki į savo evangeliją, bet nepapraktuoja, o komunistai praktikuoja marksizmą, bet netiki.

Kur nusikaltėliai?
Viename susirinkime okupuotoj Lietuvoj agitatorius sako: — Sovietų santvarkos dėka dabar mūsų moralė yra kur kas augštesnio lygio nei buržuaziniams laikais. Dabar mūsų krašte jau nebėra nusikaltėlių.

— Teisingai, drauge! — pritaria jam vienas senukas iš publikos. — Mano laikais buvo toks plesikas Jokūbas. Dabar jis yra policijos viršininkas. Stepas buvo nepagydomas alkoholis, o dabar yra apylinkės vykdomojo komiteto pirmininkas. Visi nusikaltėliai dabar yra tapę valdžios žmonėmis...

Lenktynės
Okupuotos Lietuvos mokykloje mokytojas aiškina, kad Sovietų Sąjunga greitai laiku pralenks kapitalistinius kraštus. Mokymų paklausia:
— Drauge mokytoja, o kas tada atsitiks?
— Kaip tai, kas tada atsitiks?

nustemba mokytojas.
— Praėjusioj pamokoj, drauge mokytoja, sakėte, kad kapitalistiniai kraštai jau dabar stovi ant bedugnės krašto. Taigi, kur atsidsurs Sovietų Sąjunga, jeigu juos pralenks?

Trukdo judėjimą...
Kairo aerodromo laukiamajame draudžiama bučiuotis atsiveikinant. Vienas Kairo dienraštis paaiškino priežastį: "Pasibūčiavimas prieš išskrendant trukdo judėjimą ir erzina tuos, kurie nesibūčiuoja..."

• Skolintojai turi geresnę atmintį už skolininkus (B. Franklins) Parinko Pr. Als.

CESNAKAS

geras vaistas

Cesnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda joms laisviau tekėti, apsaugo nuo nevaldomo, nuo puvimo bakterijų bei įsivaikimo. "ADAMS GARLIC PEARLS" turi savyje reikalingos cesnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per išitus šimtmečius milijonai žmonių vartojo cesnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąjį bei stiprinamąjį poveikį. Stenkitės būti stipresni ir sveikesni. Dar žiandien nusipirkite "ADAMS GARLIC PEARLS" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsite. Šios cesnako kapsulės netur nei kvapo, nei skonio.

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864

Namų tel. 277-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

ĮVAIRUS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavoje gali pirkti prekių specialiose krautuose. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirmo pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAI — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ISTAIGA Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALUZA

A & B TAILORS

Sav. A. B. BERESNEVIČIUS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432

VYPIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

CLEAR-VISION TV - Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T. V. ir Hi-Fi STATOM IR TAISOM T. V. ANTENAS

1613 Dundas St. W.

Sav. R. Stasiulis

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltono skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005
Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelų, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityres specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvių aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas. Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
TEL. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

RYAN & ODETTE LAIDOTUVIŲ NAMAI

Telefonas LE 2-5965

1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO

• MODERNIAI ĮRENGTI • VESINIMO SISTEMA •
• ROPESTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •

Lawrence G. Odette, Morley D. Hogle — Directors

SKAITYTOJAI PASISAKO

DEMONSTRACIJOS

Laikraštis skelbė demonstracijas. Tikslas neabejotinai svarbus. Suplauks tikintantinis minios! Taip galvoja pilietis X ir ruošiasi su visa šeima. Nelabai susipažinęs su Niujorko požeminiu tinklu, pakildžioja, bet vistiek spėja atvykti. Tikėtasi buvo judrios gatvės ir tūkstantinės minios, rasta — pusantro šimto tautiečių. Jų šauksmo klausėsi tuzinas policininkų, saugančių raudonąjį kampelį (už kelių blokų), 50 auto mašinų, pastatytų didžiuleje automobilių aikštėje, ir vienas kitas praeivis. Pavargus šaukti angliškais rūbais, pamainai buvo pasiūlyta: "ruskij idi damoj!" Kad nebūtų taip nuobodu, suplėšėm po lietuvišką dainelę. Sūčiai įvairūs: tinkami ir netinkami. Vienas jų skelbia: "USSR commute death sentence To Vytautas Simokaitis". Patikrinkite, prašau, savo žodynus. Websteris (1967) sako: to commute — to exchange (a penalty) for another less severe. Nuo kada mes, laisvi lietuviai, prašome rusų malonės? Mes turime garsiai šaukti visam pasauliui, kad rusas NETURI TEISĖS teisti lietuvių, kad lietuvis turi tvarkyti savo vidaus reikalus. (Ar tikite į vėliau paskelbtą pasakėlę, kad lietuviškas teismas teisė Simokaičius?) Turime nuolatos visur ir visada pabrėžti, kad lietuvis pats nori tvarkyti savo vidaus reikalus. O čia mes, kad ir nevisai jau nuolankiai, prašome Sovietų Rusijos malonės! Kitas plakatas prašo "Amnesty to the Lithuanian". Taigi, tuo pačiu mes tvirtiname, kad Vytautas Simokaitis NUSIKALTO. Argi?

Sitokie neapsižiūrėjimai pralenda ir kitose srityse. Štai "Lituanus" (Vol. XVI, Fall 1970), 51 psl. straipsnio pavadinimas "Contemporary Themes in the Literature of Soviet Latvia". Ir čia mūsų reprezentacinis leidinys, skirtas plačiajai išmokslintai visuomenei, vartoja neteisėtą terminą: "SOVIET Latvia". Neapsižiūrėjimas? Galbūt. O gal mūsų intelektualams žodis "occupied" atrodo perliaudis?

Girdėjome ir apie BATUNą. Tai organizacija, kurios pilnas pavadinimas yra — Baltic Appeal to the United Nations. Negi tikite į tą išgarsintą mitą, kad yra tarptautinė organizacija Jungtinės Tautos (United Nations)? Aš netikiu! Jungtinės Pasaulio valstybės (United Governments) — taip. O Jungtinės Tautos — tai tik kada nors ateityje. Jungtinės Tautos — tai forumas, kuriame turi teisės dalyvauti tik laisvų rinkimų sudaryti vyriausybės atstovai. O kas pirmuoju smuku groja tariamosios dabartinės JT? Ar ne svetimu krauju suterstų nusikaltėlių atstovai?

V. Abramaitis
MENO KRITIKAI IR PARODŲ ATRANKA
Menininkai yra labai jautrūs žmonės. Vieni jų yra visų pripažinti, kiti nežinomi, savamoksliai. Šiais laikais yra menininkų, kurie save vadin

na menininkais, ypač tapybos srityje, pretenduoja į "modern art" grupę. Jie dažnai net patys nežino, kas yra "modern art", nors ruošia viešas parodas. Pilkos masės ateina, pažiūri; vieni sako, kad nieko nesupranta, kiti iš mandagumo nutyli, nenori prisipažinti, kad mažai supranta.

Kai užklausi tikrą menininką - kritiką, kokia jo nuomonė apie tą ar kitą moderniojo meno "didįjį", atsako: kadangi tas nėra menininkas, kūrėjas, tai nėra ko ir šnekėti.

Į Toronto atvyksta daug menininkų, ypač tapytojų, skulptorių, kurie rengia parodas. Torontoškiai jas gausiai lanko ir kūrinius nuperka. Deja, vėliau paaiškėja, kad toks ir toks nėra menininkas, ir paveikslas bejokios meninės vertės. Tad pageidautina, kad prie Toronto Prisikėlimo salės, kur dauguma parodų įvyksta, būtų sudaryta komisija iš menininkų, kuri persijotų kiekvieną dailininką ir jo kūrinius. Visuomenei tuo būtų pasitarnauta. Jei tai nebūtų įvykdoma, tai gal parodos rengėjas pats paprašytų kurį nors dailininką per vietinį laikraštį duoti trumpas žinias apie būsimą parodą. Kaikurie tai yra padarę. Sakysime, taip dail. A. Docius pristatė dail. L. Urbono kūriny. Tada aišku, ar verta pamatyti tą parodą, ir žinai su kuo turi reikala.

J. Karka

Jūsų redaguojamo savaitraščio 1971 m. 5 nr. įdėta žinutė apie prokomunistinio nusiteikimo Sūnų ir Dukterų Draugiją, kurios pirmininku minimas V. Ramanauskas. Šiuo pranešu, kad aš V. (iktoras) Ramanauskas, mokytojaus Brampton'o gimnazijoje, Ont., su šia draugija nieko bendro nesu turėjęs ir neturiu. Kad kai kas iš Jūsų gerb. skaitytojų nebūtų suklaidintas, maloniai prašau šį patikslinimą atspausdinti Jūsų savaitraščio skylyje. V. Ramanauskas Red. priedas. Minimoji "T2" žinutė liečia kitą V. Ramanauską, senosios kartos ateivį, gyvenantį Toronte.

EDMONTON, ALTA

(Atkelta iš 4-to psl.)

parodytais gabumais atskaitomybės bei pajamų skyriuje atkreipė į save Alberta Government Telephones pareigūnų dėmesį. Ado 17 metų ištarnautas laikas ir įgytas patyrimas šio darbo srityje, esame tikri, pateisins jo viršininkų pasitikėjimą bei viltis naujose pareigose. Edmontono lietuvių linki Adui ir Onai bei jų gražiai šeimai geriausios sėkmės naujose pareigose bei aplinkoje, o taip pat ir toliau, kiek sąlygos leis, darbuotis Lietuvos labui bei lietuvių ugdyimui.

PETRAS DRUTEIKA, ankstyvesnės imigracijos lietuvis, mirė sausio 19 d., sulaukęs 62 metų amžiaus. Vėlionis buvo ramaus ir tauraus būdo, susipratus lietuvių ir visų mėstamas žmogus. Tai liudijo ir jo laidotuvių diena, kai nepaisant šalčio ir žvauraus vėjo jam paskutinės pagarbos

LONDON, ONT.

ENERGINGAS PARAPIJOS KOMITETAS. Dabartinis parapijos komitetas per gana trumpą laiką išvytė pasigėrėtiną veiklą. Jis ne tik nu-galėjo susidariusius finansinius sunkumus, bet ir savo jėgomis atliko didelį bažnyčios remontą: uždėjo pu-sę stogo, bažnyčion įvedė vėdintuvus, įdėjo lengvai valomas grindis bažny-čioje, virtuvėje ir vienoje prausyk-loje, įvedė šiltą vandenį į prausyk-las ir jose padarė kitus pagerinimus. Taip pat sutvarkė automobiliams pa-statyti aikštę. Visi komiteto vyrai dirbo išsijusę: Br. Misius, A. Kudir-ka, B. Zabulionis, P. Jokšas ir P. Gencius. Daug padėjo ir Grigelis, nors jis komitetui ir nepriklauso. Jiems talkino: A. E. Pocius, A. Si-manaitis, J. Aušrotas, J. Butkus ir A. Petrašiūnas. Klebonas kun. B. Pace-vičius pasirūpino dirbančiųjų pavaišinimu. Sunkiausiai našta, be abe-jonės, atiteko komiteto pirmininkui Br. Misui. Jis įdėjo tikrai nepap-rastai daug darbo. Jo įgautas patyri-mas būnant rangovu parapijai buvo labai naudingas. Didelis remontas jau atliktas ir iždas dar netuščias. Nuostabu, kad kaikas ir šitokio ko-miteto darbe įsijaukė tamsių krislių, kai kitur nemato nei vėžio.

VASARIO 16 MINIJIME numato dalyvauti miesto burmistras, parla-mento nariai ir kiti augštieji sve-čiai. Programoj: PLB valdybos pirm. St. Barzduko paskaita, sol. V. Veri-kaitis, jo vadovaujamas Hamiltono mergaičių choras, "Baltijos" ansam-blio montažas ir kt. Minijimas įvyks vasario 28 d., 3 v. p. p. Colborne Community Centre, esančiame mies-to viduryje, Colborne St. prie Dun-das St., priešais katalikų gimnaziją. Visi kviečiami dalyvauti. Minijimą rengia apylinkės valdyba.

BLYNU BALIUS — vasario 20, šeštadienį, 8.30 v.v. parapijos salė-jė, 1414 Dundas St. E.

"THE LONDON FREE PRESS" dienraštyje įdėtas A. J. Švilpos straipsnis išryškino spragą, kuri yra jaučiama Londone. Nors ir turime čia augštąjį mokslą baigusiujų, bet lietuviškosios aktualijos į angliškąją saudą platesniu mastu čia beveik ne-patenka, išskyrus išpindingą Lietu-vių Dieną, gražų pasirodymą Kana-dos šimtmečio proga ir pan. Net ir mažajai Rodney apylinkei Londono dienraštyje teko daugiau eilučių, ne-gu didiesiam Londonui. O visdėlto angliškąją spaudą ta prasme infor-muoti yra nemažiau svarbu, kaip lietuviškąją. Kaikurie asmenys organi-zacijose yra apsirovę darbu tiek, kad daugiau vėžti jau nebepajėgia. Lauktina, kad iniciatyvos parodytų tie, kurie yra mažiau užimti organi-zaciniu darbu ir kurie yra baigę mokslus Kanadoje. Jie galėtų šią spragą gražiai užpildyti, palaikydami ryšį su apylinkės valdyba, kuri panašiais klausimais paprastai būna geriau informuota. D. E.

išreikšti atsilankę virš 200 žmonių. Edmontono ir apylinkės lietuvių liū-dį kartu su velionies žmona Ona ir sūnumi Dovydu, reikšdami jiems nuo-sirdžią užuojautą. J. P.

EKSKURSIJOS EUROPON

Gegužės 26 – birželio 10 (15 dienų)

Liepos mėnesį – 21 diena

Rugsėjo mėnesį – 15 dienų

Vilniuje ir apylinkėse — 10 dienų

Registruotis kiek galint anksčiau

Smulkesnių informacijų teirautis:

V. BAČENAS, ALL SEASONS TRAVEL

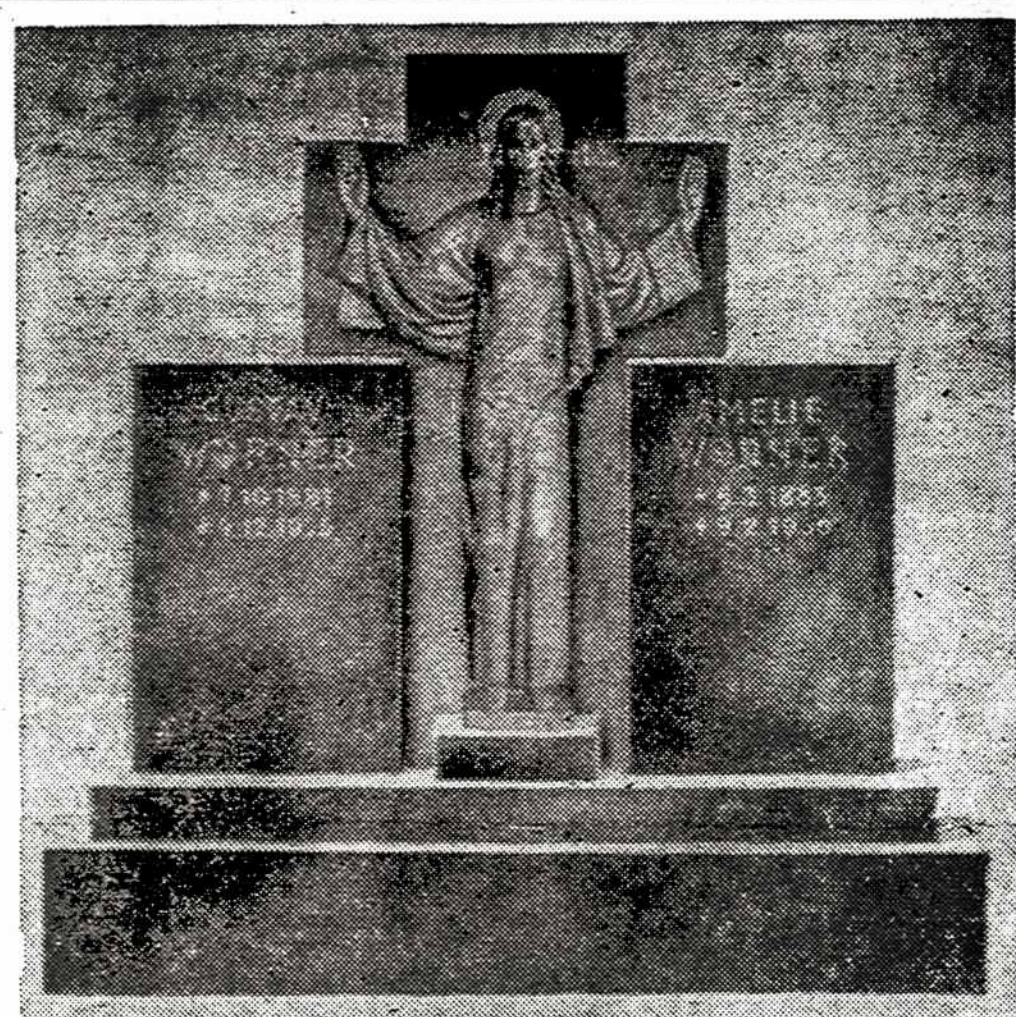
323 Lakeshore Rd. E., Port Credit, Ont.

Tel. 278-7261

PRANO BARAUSKO ĮSTAIGA 231-2661

REAL ESTATE-APDRAUDA

3828 BLOOR W., ISLINGTON (6-POINTS PLAZA)

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai

NOTARAS A. LIUDZIUS, B.L.

421 Roncesvalles Ave.

(Toronto Dominion Bank II aukštas)

Telefonai: įstaigos 537-1708

namų 279-7980

Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu.

DR. E. ZUBRIENE

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE 2-4108

DR. V. J. MEILUVIENE

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE

(prie Queensway)

Tel. 762-1009.

Priima pacientus pagal susitarimą.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,

VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS,

ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APSILIDYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS

Automatinis elektrų valymas. Sutai-sau iširusius galus ir pradegintus kilimus.

P. KARALIONAS.

Skambinkite LE 3-4912.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO

(sanding) poliravimo ir bliz-ginimo darbus. Skambinti

Alfonsui LE 6-2805.

OKULISTĖS

R. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v.

ryto iki 9 val. vak. šeštadie-niais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie How-ard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadie-niais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais užjartia.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 College St. Toronto

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

MEDUS -

reikalingas

sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas

Induose ar koriuose. Iš bityno:

Eagles Nest

30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Telefonas 534-0563

INSURANCE

DUDA

769-4612

2231 Bloor Street W.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus
- be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemonės ekskursijoms
- patarnauja atskviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

— Vasario 16 šventės praėjusio sekmadienio dešimtos valandos pamaldose organizuotai su vėlavomis dalyvavo Toronto "Satrijos" ir "Rambynio" skautų tūntai, o 11 v. — kūrėjai-savariai ir liet. kat. moterų draugija. Prie paminklinės lentos žuvusiems už Lietuvos laisvę padėta gėlių. Pamaldos užbaigtos Tautos himnu.

— Praėjusią savaitę lietuvių kapinėse palaidoti 3 lietuviai: vasario 11 — a.a. Kazimieras Jasutis, vasario 13 — a.a. Irena Kilinskienė ir iš Detroito a.a. Kazys Jurkūnas. Velionių šeimoms bei jų artimiesiems nuosirdi užuojauta.

— Šią savaitę lankomi parapijiečiai Runnymede-Annette rajone.

— Šį šeštadienį 9 v. pamaldos už a.a. Antaną Vyšniauską, p. Zakevičienės tėvelį. Sekmadienį: 10 v. už a.a. Leoną Karbūną, velionies ketvirtųjų mirties metinių progą, 12 v. už p. Manglių šeimos mirusius.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Sekmadienį, 9.30 v. ryto, pamaldos.

— Vasario 27 d., 1 v.p.p., konfirmacijų pamokos.

— Šio mėnesio tarybos posėdis — vasario 24 d., 8 v. v.

— Pamaldos vasario 28 d. bus su sv. Komunija. Po 9.30 v. pamaldų įvyks Moterų Draugijos susirinkimas p-lės Gailinos Maurušaitės bute, 295 Indian Grove.

Ev. kun. A. Žilinskas, LBA bažnyčių koordinatorių, vyriausios liuteronų Bažnyčios galvos kun. dr. Marshall yra paskirtas socialinės atsakomybės studijų komiteto nariu kaip vienintelis visų trijų LBA sinodų atstovas. Kovo 4-7 dienomis jis bus Čikagoje.

Seimininkės, norinčios mokytis anglų kalbos, kviečiamos atvykti pirmadieniais ir trečiadieniais 9.30-11.30 v. ryto į Calvin Presbyterian Church, 26 Delisle Ave. (vienas blokas į šiaurę nuo St. Clair gatvės, prie Yonge gatvės). Pamokų metu globojami vaikai. Viskas nemokamai.

A.a. Irena Kilinskienė, 39 m., po sunkios ligos mirė vasario 10 d. Doctor's ligoninėje. Palaidota iš Prisikėlimo bažnyčios lietuvių kapinėse. Velionė paliko vyrą Antaną ir du mokyklinio amžiaus sūnus bei gausius giminės Kitchener, Ont.

A. a. Kazys Jurkūnas, 74 m., anksčiau gyvenęs Toronte, o keletą paskutinių metų Detroit, palaidotas vasario 13 d. Laidotuvių rūpinosi jo žmona ir dukra p. Priščeponkienė, gyvenanti Otavoje.

C. Paškauskienė, inž. R. Paškauskio ir p. Kriščiūnienės motina, atskirdo iš Lietuvos 3 mėnesių viešnagėi.

Izabelė Lastauskaitė, padirbėjusi Otavoje, išvyko dvejim metams į Afriką dirbti Kanados ambasadoje sekretore.

VIENINTELIS KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektroanalizė, įvairūs spinduliai, garai. **B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A.** natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8908.

ATLIEKU VISOKIOS RŪŠIES namų remonto darbus. Skambinti po 5 v. p.p. tel. 537-3942. J. Banylis.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTŲ medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Tel. 533-5116. **KAZYS ČIBAS**

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTŲ DARBUS. Darau virtuvės spintelių ir įrengiu poilsio kambarius. Tel. 535-4724.

DEMESIO! AUTOMOBILIAI I LIETUVĄ

Tik ribotam laikui

MOSKVIČIUS 408 IE

JAV \$2875.00

ZAPOROŽEC ZAZ 966

JAV \$1895.00

Yra leistas tik ribotas skaičius, todėl paskubėkite ir užsakykite DABAR

TIK PER

INTERTRADE

EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street

Fifth Floor

New York, N.Y. 10010 USA

BARONESSA BEAUTY SALON

Sav. Alė Kerberienė Tel. 762-4252

2265 BLOOR St. W., kampas Bloor-Durie gatvių

Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas,

perukai ir t. t. Prieinamos kainos

UŽGAVENIŲ BLYNŲ BALIUS

Sv. Jono Krikštytojo parapijos salėje

SEIMININKES VAISINS UŽGAVENIŲ VALGIAIS —

virtiniais (koldūnais), kugeliu, dešrom, spurgom, kava

Bufetas, šokiai.

Karšta vakarienė ir įėjimas — \$3.00, studentams — \$1.25

Rengėjos — Sv. Jono Kr. parapijos katalikės moterys

vasario 20,

šeštadienį,

7 val. vakaro

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SKYRIUS KVIEČIA VISUS!

tradicinė UŽGAVENIŲ BALIŲ

1971 m. vasario 20 d. Prisikėlimo parapijos salėje

- Šokiams gros puikus D'Amico orkestras
- Pavaišinsime žagarėliais ir spurgomis
- Bufete galėsite pirkti cepelinų, virtinelių (koldūnų) ir įvairių gėrimų
- Įdomių fantų loterija
- Pradžia — 7 valandą vakaro.
- Įėjimas — \$2.50,
- pensininkams ir studentams — \$1.
- Vietos rezervuojamos bilietus nusipirkus iš anksto tel. 239-7524.

RENĖJOS

MAŽOSIOS LIETUVOS MOTERŲ DRAUGIJA TORONTE RENGIA

TRADICINI ŠIUPINI

1971 m. VASARIO 23, antradienį,

7 v. vakaro, Sv. Jono Kr. parapijos salėje,

941 DUNDAS STREET W.

- Svečių lauks daug malonumų ir staigmenų.
- Skani vakarienė, graži programa ir turtinga loterija.
- Kaina už vakarienę su priedais — \$3

Iki malonaus pasimatymo —

RENĖJOS

Mielam TĖVELIUI

mirus Čikagoje, kolegą inž. H. LAPĄ ir jo šeimą

nuosirdžiai užjaučia —

PLIAS Toronto skyrius

Toronto ateitininkų sendraugijai naujai išrinktoji valdyba savo pirmajame posėdyje vasario 9 d. pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — Vytautas Aušrotas, vicepirmininkas — Vladas Sonda, sekretorius — kun. J. Staškevičius, izd. — Bronė Pabedinskienė ir narys — Petras Bražukus. Nutarta tradicinę sendraugijų vakarienę ruošti balandžio 24 d.

Arkiv. Ph. Pocock laiškas Kanados Lietuvių Katalikų Centrai buvo paskelbtas savaitraštyje "The Canadian Register" vasario 13 d. laidoje. Jame arkivyskupas išreiškė savo pasitenkinimą, kad V. Simokaicius mirties bausmę pakeista ir kartu — apgailestavimą, kad ten varžoma Dievo duota teisė laisvai emigruoti į kraštus, kur žmonės gali gyventi laisvėje ir išvengti persekiojimo.

Vasario 16-ją Toronto Maironio šeštadieninė mokykla minėjo vasario 13 d. mokykloje. Kadangi nėra tokios patalpos, kur sutilptų visi mokiniai, programos pagal mokinių amžių buvo atliktos klasėse. Parengiamajam ir pirmiesiems skyriams su mokytojų vadintojų grupe lietuvių vaikų paruošė A. Dargytė-Byskiewicz. Antriesiems skyriams L. Sendžikienė aiškino apie tautines juostas, jų audimą bei panaudojimą. Ji abiejų skyrių mokinius apdovanojo tautinėmis juostelėmis. Daugumoje skyrių auklėtojai pasikvietė svečius kalbėtojus, o kita programos dalis atliko patys mokiniai. Be L. Sendžikienės, mokykloje lankėsi ir kalbėjo še svečiai: T. Sekonienė, V. Sukienė, J. Čeponkutė, A. Banelis ir A. Kuolas.

Toronto Lietuvių Namai nu-pirko buvusią Alhambra United Church bažnyčią Bloor gatvėje už \$140,000. Tai didelis pastatas su erdviomis salėmis ir kitomis patalpomis, kur galės įsikurti ir Paramos bankelis. Reikės, žinoma, didelio remonto. Senieji Lietuvių Namai Dundas-Ossington gatvių sankryžoje numatomi parduoti. Kada tai įvyks, dar nežinoma.

Vasario 16-ją Toronto Maironio šeštadieninė mokykla minėjo vasario 13 d. mokykloje. Kadangi nėra tokios patalpos, kur sutilptų visi mokiniai, programos pagal mokinių amžių buvo atliktos klasėse. Parengiamajam ir pirmiesiems skyriams su mokytojų vadintojų grupe lietuvių vaikų paruošė A. Dargytė-Byskiewicz. Antriesiems skyriams L. Sendžikienė aiškino apie tautines juostas, jų audimą bei panaudojimą. Ji abiejų skyrių mokinius apdovanojo tautinėmis juostelėmis. Daugumoje skyrių auklėtojai pasikvietė svečius kalbėtojus, o kita programos dalis atliko patys mokiniai. Be L. Sendžikienės, mokykloje lankėsi ir kalbėjo še svečiai: T. Sekonienė, V. Sukienė, J. Čeponkutė, A. Banelis ir A. Kuolas.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

1997A DUNDAS STREET WEST

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave, Toronto. Tel. LE 5-1258

Įvairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršienai, rūkinti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvių dešros ir kt. Užsakymai priimami ir telefonu. Nemokamas pristatymas.

MONTREALQUE

KLK Montrealio seimelio prezidentas rengia Vasario 16 minėjimą vasario 28, sekmadienį, 3 v. p.p., Plateau salėje. Meninė programos dalis atliks plačiai išgarsėjęs jaunimo sambūris "Gintaras". Iškilmei pritaikytą žodį tars "NL" red. R. E. Maziliauskas. Minėjimo metu bus renkamos aukos — Tautos Fondui ir vietinės Bendruomenės reikams. Rengėjai kreipiasi ir tautiečius, prašydami padidinti savo aukas. Pernai daugelis aukojo tik po \$1. Tai permaža suma net minėjimo išlaidoms padengti.

KLK Moterų Dr-jos Montrealio skyriaus susirinkimas įvyks vasario 21 d. po 11 v. Mišių seselių patalpose. Bus idomi sėsės Margaritos paskaita. Kviečiame naries ir prijaunčias gausiai dalyvauti. Valdyba

Ateitininkai sendraugiai kovo 7 d., 3.30 v., seselių namuose rengia kun. dr. F. Jucevičiaus knygos "Tauta tikrovės ir mito

žaisme" pristatymą visuomenei. Referentė — dr. I. Gražytė. Kviečiama visa Montrealio lietuvių visuomenė. Patariama prieš tai perskaityti knygą, nes autorius atsakys į klausimus.

Aušros Vartų par. choras atšventė savo 20-čio sukaktį kartu su parapija vasario 13 d. Nuo choro įsisteigimo jame pastoviai gieda V. Kačergius, P. Piešina, K. Genteman, J. Vasiliauskas ir Br. Lukoševičienė. Sioo metu chore yra daug jaunimo, ypač mergaičių, jų tarpe viena italų tautybės. Jau keli metai chorui vadovauja M. Roch (prancūzų tautybės). Choras yra išleidęs savo plokštelę, yra kviečiamas gastrolėms į kitas Kanados ir JAV kolonijas. Vasario 14 d. pasirodė televizijoje. Ilgametis choro vedėjas yra A. Keblys. Jo dėka choras išaugo. A. Keblys yra tenoras-solistas, kuris dažnai su choru atlieka programą.

TORONTO, ONT.

KLK Toronto apylinkės tarybos posėdis bus kovo 7 d., 4 v. p.p., Lietuvių Namuose. Dabar-tinė apyl. valdyba padarys savo veiklos pranešimą. Bus renkama nauja apylinkės valdyba.

CHIN radijo stotis vasario 16 dieną net dvi valandas skyrė Lietuvai ir įvairiems lietuviams klausimams. Tai buvo "Open Mind" programa, kurioje dalyvauja radijo klausytojai, telefonu pateikdami savo klausimus bei samprotavimus. Prieš šios programos pradžią buvo perskaitytas rašinis ir transliuotas Lietuvos himnas. Vėliau klausytojai reiš-kė savo nuomones, kurių tarpe buvo ir neigiamų. Programoje savo paaiškinimais dalyvavo ir keletas lietuvių. Programos vedėjas buvo gana palankus lietuviams ir davė nemažai laiko jų klausimams. Kitų tautybių klausytojai stengėsi nukreipti diskusijas į kitas temas. Stoties savininkas yra J. Lombardi, italų kilmės. Šia stotimi naudojasi ke-liolika tautybių.

Ontario premjeras J. Roberts, būdamas dar pareigose, domė-josi ir tautinėmis grupėmis. Min. J. Yaremko informuodavo jį apie tautinių grupių proble-mas. Lietuviai buvo pirmoji tau-tinė grupė, kurią jis apkanė ir prieš keletą metų buvo pagrindi-niu kalbėtoju Vasario 16 šven-tėje.

Eismo nelaimėje, einant per gatvę, sužeistas Vytautas Šimkus ir gydosai Queens ligoninėje prie 27 kelio. M. Butėnaitė su-žalota koja įlipant į požeiminį traukinį. B. Steponaiciui padary-ta operacija Central ligoninėje.

L. K. Mindaugo kuopoj veikia scenos mėgėjų grupė, kuriai vadovauja V. Šušinskas. Vasario 6 d. suvaidino vieno veiksmo ko-mediją "Teodolinda" savo kuopos vakaro-balius meninėj pro-gramoj. Barono vaidmenį atli-ko J. Zavyis, baronienės — V. Kizerskytė, motinos — G. Kazlauskienė, Smilgos — A. Mylė, Samanos — Br. Bagdžiūnas, tar-naitės — K. Buzaitė. Suvaidino gerai ir sukėlė daug juoko. Montrealio šauliai yra viena veikliausių organizacijų. Jai va-dovauja Ig. Petrasauskas.

J. Ladyga "Baltija" yra vienintelė mont-realiečių lietuvių investicija, skirta mūsų jaunimui. Sunku mūsų kolonijoje sukelti visuotinį entuziazmą kad ir praklinai-siems sumanymams. Užtat "Bal-tija" nelabai gali skystis per 6 metus investavus apie \$18,000. Iš tos sumos tebėra užsilikę \$3-700 skolos "Litui", kurios mokė-jimams reikia apie \$800 kasmet. Mokėsimas, remontams, inven-toriui ir kitoms išlaidoms išsine-da dar apie \$500. Taigi, stovykla-vietės komitetas kasmet turi su-daryti netoli \$1502. Kol skola nebus išmokėta, "Baltijos" išlai-dų negalima padengti vien iš stovyklautojų mokesčių ir orga-nizacijų aukų. Noromis nenoromis tenka šauktis platesnės vi-suomenės pagalbos. Praeitęje tos pagalbos buvo siekiama nau-jais lėšų teikimo vėjais, vakarų ruošimu, loterijomis ir pn. Šiais metais "Baltijos" komitetas nu-tarė kreiptis į montrealiečius per loteriją. "Baltijos" rėmėjai lietuviai dailininkai tai loterijai yra padovanoję net 9 savo kūri-nius. Loterijos bilietai jau pla-tinami per šeštadieninę mokyk-lą, jaunimo organizacijas, "Li-tą". Aušros Vartų spaudos kios-ką ir platintojus. Pr. R.

Mūsų kredito unijos nariui

A + A

PRANUI BARADINSKUI

mirus, jo žmonai FRIEDAI, dukterims ir giminėms bei artimiesiems nuosirdžių užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos

"Lito" valdyba

APSIDRAUSKI!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

SAVISTOVUS AGENTAS

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

P. ADAMONIS

Chartered Insurance broker

Su teise dirbti Quebeco ir Ontario Provincijose

Tel. Off.: 722-3545 • 3907A Rosemont Blvd. • Res. 256-5355

Sekr. M. ARLAUSKAITE, tel. 722-3986

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių,

atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 5.0%

Taupomasis s-tas 6.0%

Term. ind. 1 metams 7.0%

Term. ind. 2 metams 7.5%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 8.75%

Nekilt. turto 8.75%

Čekių kredito 9.0%

Investacines nuo 9.5 iki 12%

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienį:

vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemont Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.

Sekmadieniais nedrėbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus lietuvių savaitgalius.